

VII. ÉVFOLYAM.

1913. 40. szám.

Budapest, október 5.

MEGJELNIK MINDEN VASARNAP.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona

Félévre - - - 6 korona

Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A csendőr-altiszt magánéletének ismertetése.

(*A csendőr-altiszt szolgálata és magánélete című műből.)
Irtta: *Preszly Lóránd csendőrfőhadnagy.*

A csendőr-altiszt társadalmi életének szükségessége.

A társadalmi élet keresése, az emberekkel való érintkezés nélkülözhetetlen szükség.

A csendőr-altiszt már önálló állásánál fogva is kényseritve van arra, hogy annak a községnek — a hol állomásozik — a társadalmi életében részt vegyen. Ne állomásozik és ne szerepeljen, ezt hangsúlyozom, hanem csak részt vegyen.

A derék, a tisztességes és a nálánál előkelőbb állású emberekkel való érintkezés igen alkalmas a műveltség fejlesztésére, bizonyos finomabb modor és társasági ügyeségek elsajátítására, ezekre pedig éppen egy csendőr-altisztnek, ki a szolgálatában inkább a durvább és műveltebb elemekkel érintkezik, nagy szüksége van.

A csendőrember szolgálata rideg, egyhangú és egyoldalú, azért éppen reá nézve kétszeresen előnyös a más életvitáshoz való érintkezés, az ezekkel való jó és barátságos viszony ápolása, a mely reá is csak gyümölcsözőleg hathat és általános műveltségének fokozásához vezet.

Egyet azonban sietek kijelenteni. Akkor, a midőn a társaság kereséséről és annak szükségességéről írok, nem értem ezalatt azt, hogy az altiszt alig várja a foglalkozási idő elteltét, és már is — mindennap — sietve-sietően mindenféle szórakozások után, állásához nem illő társaságokba, kávéházba vagy egyéb nyilvános helyekre, hanem csakis azt tanácsolom, hogy a csendőr-altiszt időnként keressen fel olyan embereket, kik nálánál magasabb iskolai előképzettséggel bírnak, állásuknál és egyéniségüknél fogva köztisztelőben állanak és ezekkel igyekezzen a rendelkezésére álló pár üres órát beszélgetéssel, eszmecserevel eltölteni.

Az ilyen érintkezésből reá csak haszon és előny származhat és az ilyen értelemben felfogott társas érintkezésből hátrány a szolgálataira sem származhat.

A társas életben még mai korunkban is nagy tisztellete van az egyenruhának és a derék és művelt, szerény és értelmes altisztet a neki megfelelő körben mindig szívesen látják.

A csendőr-altiszt társas érintkezéseknél magaviseletében, magatartásában és fellépésében legyen szerény, tapintatos és illedelmes. Ezt tőle — mint katonától — inkább meg lehet követelni, mint bárki másától. Neki mindig azon kiváltság helyzetre kell gondolnia, a melybe őt — mint katonát — a társadalom összességé helyezte.

Egy községben a társas együttélést a község társadalmának szoktuk nevezni. Ez mindig beveszi a szerény, műveltebb — és soha nem képzelődő, tolakodó, üresfejű — altisztet, csak ennek a közeledése legyen tapintatos és illedelmes.

Ha azonban a község társadalmi életének vezető emberei volnának nagyzoló, üresfejű, az egyszerűbb állású altisztet lenéző emberek, ez ne bántsa a finomabb lelkületű altiszt önértetét, kerülje az ilyen emberek társaságát, legyen tartózkodó velük szemben és a velük való találkozást szorítsa a legszükségesebb mérvre.

A csendőr-altiszt személyes magatartása.

A társas élet, a társadalmi érintkezés — okosan és helyesen kibaszálva — az általános művelődés egyik legegyszerűbb előmozdítója, az ismeretek bővítéséhez vezet és a tudás kölcsönös kicserélése mellett a felfogások tisztulását eredményezi.

Ezért hangoztatom fontosságot annak, hogy az altiszt ne kerülje el az embertársaival való találkozást, ellenkezőleg, a mikor csak szolgálati viszonyai engedik, éljen azok között. A magában előmber lassanként elszokik az emberektől, elidegenedik azoktól. Mindig csak a hibákat keresi másban s lassanként embergyűlölővé válik és terhére lesz embertársainak, igen sokszor önmagának is.

A mi a személyes magatartást illeti, az altiszteknek becsavagát képezze az, hogy katonai és csendőri állásukhoz mindenkor méltó legyen magaviseletük és magatartásuk. Gondoljanak mindig arra, hogy ők — mint katonák — kivételes helyzetben vannak. A katonákat, feltétlen tisztességes, erkölcsös életű, lovagias, előkelőbb gondolkodású és erkölcsös jellemű miatt a polgárok szemében bizonyos elsőbbség illeti meg, finomságuk, udvariasságuk és tapintatosságuk köztudomású, erről az altisztek sohasem feledkezzenek meg!

A katona becsülete szentség legyen a szemében, mely

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánoshíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérlése. — Árjegyzék minden hangszer-ül külön köldetik.

drágább az élet minden gazdagságánál, sőt magánál az életnél is. Ez az alapja annak a feltétlen tiszteletnek, a melyvel a polgáremberek ők megajándékozták. Igaz, hogy feltételek is vannak ennek a becsületnek szep-
tőlten tisztaságban való megvédésére és körülhatárolásig szigorúan sújta felsőbbségünk azokat, a kik azon foltot ejtenek.

Az altiszt mindenkor viselkedjék csendőrállásához mértén komolyan.

Keveset beszéljen, különösen nyilvános helyen, s az a keveset is jól rája meg, nehogy elhamarkodottságból folyólag olyanokat mondjon, a mit aztán vissza szivni nem lehet. Legyen tehát szűkszavú.

Magaviselete legyen szerény, adja meg mindenkinek a köteles tiszteletet, de ne tűrje a saját maga lealacsonyítását vagy lekicsinyítését.

Legyen mindenkivel szemben előzékeny és figyelmes, hogy ne vádolhassa senki durvasággal, tapintatlansággal vagy közönségséggel.

Legyen tartózkodó, nem árt ha — természetesen, nem feltűnően — kissé bizalmatlan is. A túlzószinteség és idegenséggel szemben való nyíltság már nem egyszer megboszulták magukat.

Senkit ne bírálgasson, ezzel csak önmagának árt.

Szolgálati ügyeket idegen polgári egyének előtt ne tárgyoljon.

Kifejezéseit válogassa meg a nélkül, hogy túlmesterkélték lennének azok, a mik a félműveltségnek fattyó-hajtásai és sokszor neveléses erőlődéseknak látszanak.

Egyszerűen, magyaron, könnyen érthetően fejezze ki magát mindenkor. Az ügyetlen szólamódok, az idegen szavaknak beleszővése — csupa fitogtatásból — a beszélgetésbe, különösen akkor, ha az illető nem tanulta azt az idegen nyelvet s maga sem érti az idegen szavak értelmét, neveléses valami, melyből nagyon kéri a félműveltség. Hogy valaki magyarul szépen tudja magát kifejezni, erre nézve legjobb eszköz az, ha jelesebb magyar íróink munkáit figyelemmel olvasgatja s nem csak az olvasott könyv tartalmára, hanem arra is ügyel, hogy miképen fejezi ki magát az író. A beszélgetésben ne forduljanak elő gyakori szóismetések, (pl. „ezt mondja”, „ezutána”, „mondom”, „ezé” stb.), mert ezek a jelenlevőkre nézve bosszantólag hatnak. Az előadásunk folyékony, azonfelül egységes, vagyis összefüggő legyen.

Az öltözködés kifogástalan legyen. Egy altiszt bárhol jelenik meg, a ruházata, cipője, keztyűje, oldalfegyvere kifogástalan tiszta legyen. Az altisztek azonfelül a szabályszerű öltözködésre is ügyeljenek. Minden szabálytalanság nyegleség mellett bizonyít, épen azért gondosan kerüldendő.

Az utczán legyen minden alkalatt komoly; járása, magatartása komoly állású emberhez illő. Az előkelőbb

állású vagy idősebb férfiaknak, azonkívül nőknek mindig ki kell térni. Kitérni mindig jobbra szokás. Az előttünk haladót is úgy kell kikerülnünk, hogy azaj az ő nyugodt haladását lehetőleg ne zavarjuk. Rossz időben vigyázní kell a menésnél arra, hogy össze ne szennyeződjék a ruha. Ha nőket kísér az altiszt, mindig balról menjen annak oldalán. A nős altiszt, ha karomfogva megy feleségével, ez ne akadályozza őt meg abban, hogy a köteles tiszteletadásokat ne szabályszerűen teljesítse. Találkozásoknál ismerőseit előzze meg a köszönésben és ebben a tekintetben túlkövetelő soha ne legyen.

Nyilvános helyeken (pl. színházban) ne igyekezzenek az altiszt azon, hogy feltűnjön. Állásához és vagyoni viszonyaihoz mért helyre üljön. Szerénytelenségének ne adja tanujelét, mert ez megszólásra ad alkalmat. A hangos véleménynyilvánítás csak zavarólag hat a jelenlevőkre, azért kerüldendő.

Ha akár nyilvános, akár magán helyen asztalhoz ül az altiszt, ügyeljen a magatartására, ne üljön le addig, míg a nálánál előkelőbbek helyet nem foglalnak. Vigyázzon a szomszédaira, könyökével vagy lábaival ne legyen terhére azoknak. Az evésnél vigyázní kell arra, hogy az izlésösen törtenjék. Kéznel nem szabad az ételhez nyulnia, csak evőeszköz segítségével; a terítéket nem szabad beszennyezni. Ha inni kell, azt mértékkel kell tenni; a józanságot elvesztészi a legnagyobb hiba. Általában legjobb mindig meghyvelni mások helyes mozdulatait, szokásait, ténykedéseit, azokból igen sok jót és hasznosat meríthetünk.

Ezekben adok általános útbaigazítást a személyes magatartásra nézve. Apróbb magyarázatokba és részletekbe nem bocsájtkozom. E főbb irányelvek betartása teljesen elegendő feltétel ahhoz, hogy egy altiszt műveltnék tartassék és terhére senkinek se legyen.

Ismerkedések. Bemutatkozások. Megszólítások. Látogatások.

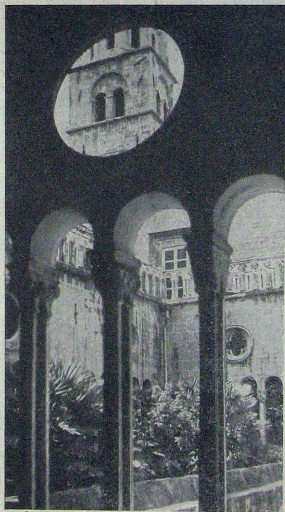
Az altiszt a társaságát jól válogassa meg. Inkább a jó módú, idősebb koru és magasabb társadalmi vagy hivatali állású egyének megisztelő és kitüntető barátságát keresse tapintatosan, mint a nálánál alacsonyabb rendű és állású egyénéket.

Nagy birtelen senkivel ne ismerkedjék össze. Kiöltözött szélhámosok, család és kétes egyének előszeretettel és feltűnően keresik a csendőri ismeretséget vagy barátságát, kérkednek, eldicsekednek vele és igyekeznek — természetesen mindig a mások megtévesztésére — azokkal nyilvános helyen megjelenni, a csendőrtől pedig egy és más bizalmas természetű dolgot kéz alatt megtudni. Szóval saját üzelmeik ezéljához eszközül használják fel a tapasztalatlan és a jóhiszemű csendőrt, galádul félrevezetik, beesapják s háta megett

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát** mely 10 percet alatt a legkacskább migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készítő **Beretvás Tamás** gyógyserész **Kispest**en. Orvosok által ajánlja. Három doboznál ingy. postai szállítá.

A templom kapuja.

Folyosó-részlet.

A Ferenczrendiek raguzai kolostorából, melyben tűz pusztított.

jöt mulatnak rajta. Az ilyen aljasságok rendszerint jó későn derülnek ki, de a megszegyenítés és a félrevezetés egykönnyen nem megy feledésbe.

A csendőrségi idegenekkel lehetőleg ne ismerkedjék össze. Legyen előrelátó és tartózkodó. Vasuti vagy hajón való utazások, nyilvános helyek egyáltalán nem alkalmas helyek arra, hogy hozzánk teljesen idegen emberekkel szobeszédbe elegyedjünk. Ez egy rossz magyar szokás, illetőleg nagyon dicseretes volna, ha a sok rossz ember vissza nem élne vele. Egészen változik természetesen a helyzet akkor, ha egy ismerős emberünk vagy jóbarátunk ismertet meg bennünket másval. De ezen esetben is áll a főszabály, hogy kimértek és óvatosak legyünk.

A bemutatkozásoknál elvül szolgáljon, hogy ez a megismerkedésnek első aktsa. Egyenrangualkal szemben egy és ugyanazon időben kell a nevüket tisztán és érthetően közölni. Nem kell várnunk arra, hogy a másik mutassa be előbb magát. Magasabb állású vagy idősebb kormi embereknek, kikkel magunkat megismeretni óhajtjuk, mindenkor katonásan mutatjuk be magunkat nevünk és rendfokozatunk említése mellett.

Polgári egyének által lakott lakásba ha megy az altiszt, sapkáját már kívül vegye le, s bemenetelekor azt a jobbkezeben katonásan tartsa. Kezet előre csak a nálánál alsóbb rendű és rangnaknak nyújtson; az előkelőbb állású nőekkel szemben kézesóknak van helye.

A megszólitások katonai vonatkozású része a Szolgálati Szabályzatban megtalálható. Polgári egyéneket hivatali állásuknál fogva szólitunk meg, pl. »alispán úr«, »főszógbabiró úr« stb. A »nagyságos« vagy »tekinetes« szavak használatát szóbeli érintkezésnél szolgálati tartom. Ha az előjárókat, fel egészen a táborunkig csak rendfokozatuk és »úr« megszólitással illetjük, akkor kétséges sem lehet, hogy a polgári hivatalnokok ilyen megszólitása is teljesen megfelelő.

Főurakat születésük után szólitjuk meg, tehát »hercegség«, gróf és bárókat »méltóságos« vagy »gróf úr«, »báró úr«. Azokat, a kiknek a nagyméltóságú címre joguk van, azokat »excellenciá«, »nagyméltóságos« vagy »kegyelmes úr«. A nők a megszólitással minden alkalmaszkodnak születésük vagy férjük rangja után pl. »kegyelmes, méltóságos, nagyságos asszonyom« stb. A katolikus és zsidó papokat »főtisztelendő« vagy »tiszteletelendő úr«, a református lelkészeket »nagytisztelendő« vagy »tiszteletes úr« megszólitás illeti meg.

A gyakorlati életben azonban fordulnak elő egyéb címek is, melyeket itt mind nem sorolhatok fel, ezeket egy kis figyelemmel mindenki könnyen elsajátíthatja. E téren a helyi szokások figyelemre méltatandók.

A látogatásokra vonatkozólag kevés megjegyezni valóm van. Az altiszt a helyi viszonyokat mindig tapasztalja ki és alkalmazkodjék azokhoz. A nős altisztek, a hol szívesen veszik tőlük és tolakodásnak nem tekintik,

ott tegyenek látogatást. Ha nálunk tett valaki látogatást, ha a férfi egyedül, akkor csak maga az altiszt, ha házaspár volt, akkor az altiszt néjével együtt egy-két nap alatt viszozozza azt. A látogatások időpontja délelőtt 12 és délután 5 óra. Az ilyen látogatások általában, ha különösebb dísz akarunk adni látogatásunknak, díszben történjenek.

A másod-altisztek akár nősek, akár nőtlének, a csendőrök pedig ha nősek tegyenek őrsparancsnokuknál magánlátogatást, feltéve, hogy ez nő. Olyan állomásokon, hol több nős altiszt van, ezek családjával való jó viszony ápolása csak műveltségre és jó testületi szellemre mutat.

A nőtlén altisztek, ha parancsnoki tisztet töltenek be azon esetben tegyenek pl. a község értelmesebb elemeivel magánjellegű látogatásokat, ha ezt tőlük jó néven veszik. Nagyon vigyázni kell arra, hogy megszólitásnak vagy lekiésnylésnek ne tegyék ki magukat. (Folyt. köv.)

A kémeokról.

Irta: N. Százados.

(Vége.)

Legveszedelmesebb kéme a nők. Orfeum-énekesnők, cirksuzi artistanők, színésznők között nem egy áll idegen állam kémszolgálatában.

A csinos nő magához csalja a katonatisztekkel s a velük való bizalmas érintkezés közben aggálytalanul tesz fel kérdéseket, mintha csak amúgy érdeklődnek a hadsereg iránt s möhő vágygyal hallgatja a feleleteket. Ha látja, hogy katonabarátnya nem elég közlékeny, egy kis borral, pezsgóval bátorítja fel.

Katonalátogatónak az előszóbjában függő köpenyeiből a szóbalány kiválogatja az értékesebb írásokat, s úrnője íróasztalába rejti. Némelyik ellátogat a tiszt lakására is és pedig olyan időben, midőn az nincs ott, azután unalmában szóbaáll a tisztiszólgával, s attól tud meg egyet-mást s míg tisztbarátnya hazajön, annak könyvtárában, íróasztalában mindig talál valamit, a mi érdekli s a mit esténként le lehet másolnia. Másnap azután visszacsémpeszi az ellopott könyvet, s ktát, térképet stb.

Külföldön, így pl. Oroszországban nehéz kémkedni. Ott ugyanis az idegen állam alattvalói sokkal szigorubb ellenőrzés alatt állanak, mint nálunk.

Ha egy külföldi Oroszország területére lép, állandóan titkosrendőrök kísérik figyelemmel. A közelmúltban egy külföldi társaság Oroszországban át Finnországba utazott, hogy ott történelmi tanulmányokat végezzen.

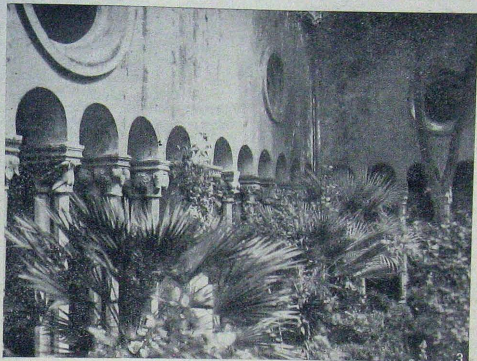
Ezen társaság tagjait lépten-nyomon detektívek kísérték. Míg midőn a társaság tagjai fürödni mentek, ott is a közös fürdőben felismerték titkos kísérőjüket.

Nálunk a kéme szabadabban mozoghatnak. Mint külföldinek a bejelentésen kívül egyéb kötelezettségre nincs, sőt ez a bejelentés is inkább szállásadójának

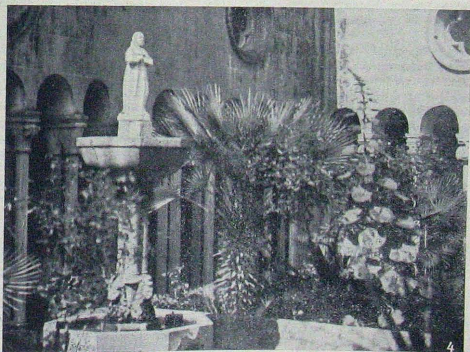
BUTOR

kézpénzsért v. részletfizetésre legújtanosabb áron
EHRENBREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNEL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

A kolostor udvara.

A Ferenczrendek raguzai kolostorából, melyben tűz pusztított. — Udvarrészlet Szent Ferencz szobrával.

kötelessége. Ezentul szabadon járhat, kelhet az országban, s ha csak szemérmetlenül nem űzi kémkedését, nem igen törődnek vele. Útleveleinek átvizsgálása is mekkasággal jár. Ha útlevetül külföldön, pl. valamelyik balkán államban váltotta és nálunk csak átutazik, az ellenőrzésre hivatott rendőrközegek a cyril-betűkkel irt útlevetet és igazolványt nem értik meg s így nem is tudják, hogy kicsoda az illető.

Megtörtént ez év elején, hogy Montenegróból egy orosz katonai állatorvosi egyenruhában utazott át országunk s mert útlevetül a rendőrközegek meg nem értették, nem is állították elő, hanem engedték továbbutazni.

A kémek megfigyelésénél főképp azok levezéseire kell ügyelnünk. E feladatunkat megkönyíti az 1906. évi 34.662. számú kereskedelmi miniszteri rendelet 10. pontja, mely a kémek részére érkező, vagy az általuk feladott postai küldemények felől az adatszolgáltatást a postahivataloknak elrendeli.

Ha az ilyen egyén külföldiekkel levelezik, azoktól levelet, pénzt kap, szigoruan megfigyelendő s ha észrevennők, hogy ezenkívül oly kérdések iránt is érdeklődik, melyek az 1—9. pontban foglaltatnak, vesszük elő őket kémkedés gyanúja miatt. A hatóság feladata lesz azután a lakásán megtartott házkutatás alapján megállapítani, hogy tényleg kémkedett-e az illető, avagy sem.

Általában ajánlatom, hogy minden olyan egyén, a ki nem barátságos államból jött át hozzánk, általában megfigyeltessék s lehetetlen, hogy rövid időn belül tisztába ne jöjjünk vele, hogy mi ezója van az illetőnek.

Sajnos azonban, kémszolgálatot a mi karunkra nemcsak az idegen állam alattvalói, hanem a magyar honosok is végaznek.

Akad olyan becsstelen személy is, aki jó pénzért saját hazáját is képes elárulni. Általában nagyobb ellenőrzés alá kellene venni a postai levelezést s a sajátót.

Oroszországból pl. a feszült külpolitikai viszonyok idejében zárt levelet hozzáuk nem is továbbítottak; új-szab csak oly útlevet került át hozzánk, melyen a cenzura bélyegzője rajt volt.

Igaz ugyan, hogy ily intézkedésre rámondanak, hogy orszoroszági állapotokat teremtenek, de hát az állam-biztonság mindig fontosabb érdek, mint az előnyös társadalmi felfogás.

Helyes megjegyzést tett e napokban egy magyar pilóta, kit egy katoná kémmek nézett és a hatósághoz bekísért. «Egyáltalában nem érzem magam megsejtve, — mondá a tévedésért tőle bocsánatot kérő rendőrtisztviselőnek, — sőt örülök, hogy oly derék hazafiak katonáink, hogy az állam biztonságára ily buzgóan ügyelnek.

Bár mindegyik katonája ily jó hazafi lenne.»

Végül még csak azt akarom ismertetni, hogy miről lehet a kémek megismerni?

Ha magyar alattvaló, akkor arról lehet megismerni, hogy az 1—9. pontban felsoroltak iránt a kelleténél jobban érdeklődik s vagy ki szokott utazgatni külföldre, vagy külföldi egyénekkel levelezik. Az ilyenek pénze is bőven van s más foglalkozásából folyó jövedelméből alig telnek oly költségekre, mint a milyent nála észlelünk. Mindenesetre a belföldi nyelveken kívül külföldi nyelveket is beszél, mert hiszen pl. magyarul nem igen levelezhetik orosz megbízóival.

Ha külföldi az illető, akkor fel lehet ismerni öltözködéséről, idegen ajkságáról (mert azon állam nyelvét bírnia kell, amelynek jvára kémkedik), arról, hogy gyakran utazik külföldre, onnan vagy valamely banktól idegen állambeli egyén folyószámlájára nagyobb összegű pénzt vesz fel, külföldi egyénekkal levelezik s az 1—9. pontban foglaltak iránt érdeklődik. Azon körülmény, hogy van valamely foglalkozása is, minőségén mit sem változtat, mert a kémek a hatóság megtévesztése végett szinleg szoktak vállalni foglalkozást, hogy ezzel kimutassák jövedelmi forrásukat.

Az útlevel átvizsgálásánál figyelemmel kell lenni arra is, hogy az illető milyen foglalkozásúnak van az útlevelben jelezve. Ha pl. kőművesnek van feltüntetve, akkor ajánlatos kezeit megvizsgálni s azonnal megláthatjuk, hogy tenyere a kőműves mesterséggel való foglalkozás nyomait elárulja-e?

Igen szeretnek a kémek pinczér, utazó, ügynök, magánzó, fényképész, pap, vagy hivatalnok, nők pedig: énekesnő, színésznő, artistanő minőségben szerepelni.

Az olyan helyeken, hol nincsen helyőrség, a kémek előszeretettel jelennek meg katonái egyenruhában.

A kémek lakásán tartandó házkutatásnál fontos bizonyítéknak mondhatók a feljegyzett külföldi címek, a titkos íráshoz használandó szerek, a katonai, vasuti műtárgyakról felvett fényképek, terrvajzok, térképek, végül a megbízóktól kapott levelek.

A kémeknek rendszeren több álnévük is van. Némelyik külföldi körözött gonosztervő nevét is felveszi oly célból, hogyha esetleg elfogják, előadva, hogy ő pl. rablógyilkos, a külföldi állam ellene a kiadatási eljárás megindítsa, s ily czímen szabaduljon itteni fogságából.

Évekkel ezelőtt egy külföldi vezérkari tiszt polgári ruhában kémkedett. Midőn kémgyanus viselkedése miatt elfogták, előadta, hogy ő X. külföldi városban kiabolta és meggyilkolta N. kereskedőt.

Útlevelehen tényleg olyan név volt, mint amilyen nevet viselt az illető rablógyilkos.

Megkérdéztetvén a külföldi hatóság, az tényleg igazolta, hogy ott ily rablógyilkost köröznek s kérte annak kiadatását. A kiadás megtörtént s a leleményes vezérkari tiszt örült, hogy hazakerült. Természetesen saját hazájában tudták, hogy nem ő a rablógyilkos s hogy a névcseré csak azért történt, hogy a kiadatási eljárás

Valódi tajtékpipák, szipkák

valamint az orosz dohányszekélyek legjobb minőségben és legelőszobban kaphatók

SCHWARTZ FÜLÖP UTODÁNÁL,

Szeged, Károly-utca 6. — Alapítva 1866-ban

Csendőrség részére előnyös részletfoglalási kedvezmény! Kívánsra képes árjegyzékekkel valamint órsóknak választékkal szolgál.

A Ferenczrendiek raguzai kolostorából, melyben tűz pusztított. — Faragványok a sekrestyében.

utján szabadulhasson meg a külföldi állam kelepczéjéből.

Csak furfangos, elszánt s nagyobb intelligenciájú egyén lehet kém, s más nem boldogul ezen a pályán, mert előbb-utóbb rajtaveszt s nehéz raboskodással kell megfizetnie vállalkozását.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Beszélő számok.

Bécsben nemzetközi statisztikai kongresszust tartanak a statisztikának ennek a sokat csúfolt, de mégis sokszor hasznos felvilágosítást adó tudományának mindenfelől összeseregülő művelői. Ebből az alkalomból egyik újság egy csomó érdekes és mulatságos statisztikai adatot közöl:

Egy nagytekintető statisztikai évkönyv kimutatja, hogy az egész földkerekségen összesen 81.851,508 ló van, — nem hisszük el neki. Gyanút kelt bennünk ez a nagy pontosság. És hiába mutatják ki nekünk, hogy az egész világon 373.035,750 szarvasmarha van, ebből 121.611,598 Britt-Indiában, 58.959,000 az amerikai Egyesült-Államokban, 37.363,075 pedig Oroszországban, mi laikusok ezen legföllebb csak mosolygunk. Ellenmondásra nem vállalkozunk, mert akkor a statisztikus nem mondja ugyan, hogy »számláljuk utána«, hanem azt igenis mondja,

hogy »számoljuk utána.« Ugyanis ezek a szabatos számok nem megszámlálásnak, hanem teoriák alapján való kiszámításnak az alapjai. A kiszámítás pedig, ha elméletileg bármennyire komoly is, gyakran nagyon komikus valóságot takar el előtünk. Például egy amerikai város statisztikai évkönyvének az összefoglaló bevezetésében olvastuk egyszer ezt a mondatot:

«Városunkban ez évben az anarchisták száma 100 százalékkal emelkedett.»

A következő évben ugyan e témáról így emlékezett meg az évkönyv:

«Városunkban ez évben az anarkisták száma 50 százalékkal emelkedett.»

Tökéletesen igaza volt a derék statisztikusnak, de valóságban mi rejtett a statisztikája mögött? Az, hogy az illető városkában lakott I, azaz egy anarkista; ez megházasodott, és a feleségét is megnyerte az anarchista eszmének; egy anarchistából tehát kettő lett, ime a 100 százalékos emelkedés. A következő évben az anarchista házaspárnak egy kis fiacskája született; ime az anarchisták számának következő évi 50 százalékos emelkedése.

Hasonlóan mulatságos a közsén-statisztika is, mely azonban már nem csupán a statisztikusok, hanem egyszerűsrimind a geologusok lelkét is terheli. 1861-ben az angol geologusok és statisztikusok egyesült erővel kiszámították, hogy Anglia földjének közsénkészlete 80 milliárd tonna és hogy ez a számmennyiség az angoloknak éppen 800 esztendőre lesz elegendő. Azonban már a

Halál ellen

nincs orvosság, ezt mindenki tudja, ellenben mesés háziaszer a

Gyarmati-féle Universal Balszam

kólika, epegörs, gyomorgörs, székrekedés, sárgaság, hátfájás, fejfájás és felfarvadás esetében. 12 üveg ára börtönre szállítással 5 korona.
Küldi: **GYARMATI EMIL** gyógyszerész. Baja, 121. szám.

következő évben közzétett Sedons tanár egy hatalmas statisztikai munkát, a melyben azt bizonyítja, hogy már 1962-ben annyi szén sem lesz Angliában, mint az öklöm. Az angol kormányt nyugtalanította ez a dolog, elrendelték tehát a szénbányák környékének hivatalos fölmérését. Ot évig fúrta száz száz meg mérnök a földet s azután két esztendeig dolgozott száz meg száz statisztikus az összegzésen. Az eredmény az volt, hogy az angolok lába alatt az anyaföldben 147 milliárd tonna kőszén van. Bár azóta igen sok szénét kivájták az angol bányákból, 1892-ben ugyancsak hivatalos becslés alapján 193 milliárd tonnában állapították meg a szénkészletet. Az angolok tehát nyugton lehetnek, szénkészletük nem fogy, hanem rohamosan növekedik — a statisztikusok jóvoltából.

A bécsi kongresszus tárgyalásai is érdekes dolgokat hoznak fölünkre. Kétségtelenül fontosak azok a dolgok a melyeket a statisztikus urak fölhoznak, azonban mi nem igen vagyunk hajlandók arra, hogy adataikat oly abszolút módon megbizhatónak tartsuk mi is, mint ők. Így a belga Nicolai azt számította ki, hogy a születések száma Európa valamennyi államában csökkenőben van. Ez érdekes és fontos — ha igaz.

A franczia Huber azt vizsgálja már régóta, hogy ki bírja ki jobban a házasságot, a férj-e vagy a feleség? Kutatásának eredménye az, hogy a házasság első és második évében sokkal több nő hal meg, mint a menyinyi férfi, a harmadik évtől kezdve azonban már a férjek halnak nagyobb arányban. Huber újjan megjutdta azt is, hogy Európában a házasságot átlagos időtartama 29 év és 4 hónap.

Az orosz Csuprov azt fedezte föl, hogy ambar a kulturépeknél még mindig több fiú születik, mint a menyinyi leány, — a fiú-fölösleg egyre csökken, azaz egyre fogyatkozik az a mennyiség, a melylyel az újszülött fiúk száma föltülmúlja az újszülött leányok számát.

Íme, a statisztika igen szép tudomány: megmutatja az életnek sok fontos jelenségét, föltárja a jelennek, sőt a jövőnek bajait és veszedelmeit. Csak az a kár, hogy nem találta még föl a statisztika mellé egy második tudományt is, mely azt tanítaná, hogy hogyan lehet a statisztika által föltárt bajokat és veszedelmet megszüntetni és elhárítani.

KÉPEINKHEZ

Tüzeset a Ferenczrendiek raguzai kolostorában.

A Ferenczrendi szerzetesek raguzai kolostorának egyes részleteit mutatjuk be olvasóinknak a jelen számunkban, abból az alkalomból, hogy a közelmúltban történt tüzeset igen nagy pusztítást vitt véghez eme díszes és sok műkinestet magában foglaló kolostorban.

A Ferenczrendi szerzetesek, vagy mint röviden nevezik: Ferencziek rendjét Assisi Szent Ferencz alapította Nápolyban 1208-ban, az akkori szerzetesrendek között legszigorubb fogadalmakkal. A rend tagjainak eleinte a más rendekével hasonló szegénységi, ártatlansági és engedelmességi fogadalmakat, az alapszabályok értelmében, amazokénál sokkal szigorubbban be kellett tartaniok. Vagyont nem gyűjthettek, nőikkel szoba sem állhattak, sőt még az apácáklasztromokat se látogathattak s csupán betegek ápolásával, ájlatossággal foglalkoztak és annyira aszkéta életet éltek, hogy az ellátá-

sukra szükséges élelmiczikkéket is koldulással kellett megszerezniök.

E szigorú fogadalmak daczára a rend tagjainak száma egyre szaporodott, úgy hogy mikor később a tudományok művelésével s tanítással is foglalkoztak s közülök egyesek nagy hírnévre tettek szert, többen magas papi állásokat töltöttek be, sőt pápákka is lettek, annyira felszaporodott a számuk s ügyszólván a világ minden részében annyira elterjedtek, hogy a XVIII-ik században már 9000 zárdájuk volt, a rend tagjainak száma pedig meghaladta a 150,000-et. S e nagy számhoz képest nagyon is óriási mértékben megnövekedett.

Ez idő alatt a rend számos tagjai ellenzése daczára, sokat enybitettek az alapszabályok szigorúságán. Ebből természetesen ellentétek keletkeztek a rend tagjai között, a melynek 1517-ben X. Leó pápa vetett véget, a mikor is a rend tagjai három osztályba: a szabályszerűek, a szigorúnak és a legszigorubbak osztályára szakadva, kiegészíttek s mindenki osztály a saját fölfogásán alapuló szabályok szerint rendezhette be életét.

A Ferenczrendnek Ausztria-Magyarországon is sok kolostoruk és magántemplomuk van, ezek közé tartozik a már régebbi idő óta fönmálló s a közelmúltban tetemes tüzikkárt szenvedett raguzai kolostor is.

HIREK.

Adományok. A létesítendő esendőrségi internátus alapja javára újjában a következő adományok folytak be, ú. m. a vörösmartoni főhercegi-erdőgazdónokságtól, egy adózatlan vadászfegyvernek a monostorszegi őrs egy járőrre által történt elkobzásáért, a zombori szárny újjában 20 korona. Fenyvesi Mihály őrmester, sárosi őrsparancsnoktól 4 K 94 fillér és a sárosi őrs legénységétől szintén 4 K 94 fillér. Ezen újjab adományokkal az alap vagyona 30,408 K 07 fillérre emelkedett.

Gyász hírek. Nagy István járásörmester, rahói járásparancsnok, szeptember 23-án, 43 éves korában, a m. kir. budapesti honvéd helyőrségi kórházban meghalt. Temetése szeptember 25-én délután három órakor ment végbe az említtet kórházban a róm. kath. vallás szertartásai szerint, a rákoskeresztúri központi temetőbe. Zingya Gyula járásörmester, jászberényi járásparancsnok, szeptember 20-án, 57 éves korában, Jászberényben meghalt. Temetése ugyanott, élénk bajtársi részvétellel, szeptember 22-én, délután négy órakor a róm. kath. vallás szertartásai szerint ment végbe.

Ellenszegülés. Kiss Károly próbacsendőr a krassószörénymegyei Bisztranytanyai községben, szept. 23-án Urszuleszku Miklós ottani lakos ellen, ellenszegülés alkalmával, szuronyt használt és azt könnyen megsebesítette.

KÜLÖNFÉLÉK

Indus csodagyermek. A Bombayban megjelenő „Gujarati” című hírlap érdekes dolgokat hirdet egy öt és fél éves indus fiú csodálatos szellemi képességéről. A birmáni születésű fiú legutóbb beható vizsgának vetette alá magát és a páli nyelv meglepő tudására tett fényes tanúbizonyságot. Az említtet lap a fenomenális gyermek szenge korából a következő adatokat közli: A fiú Molmínbán, Birmában született, egy évvel születése után elvesztette apját, anyját és a lelenzába került, a hol már korán megtanulta a nehéz hin-

dosztán irásjeleket. Rendkívüli szellemi képességeit először egy pap figyelte meg, a ki istentisztelet alatt hosszú, vallásos költeményt mondott el és a kis fiú mindjárt hiba nélkül utána recitálta. A meglepett pap tovább vizsgálta és meggyőződött, hogy az őt és félvees fiú a Budha vallásban olyan kiváló jártassággal bír, hogy sok felnőttet megcsényithet tudásával. Magasabb méltóságú papok és 3000 hallgatóközönség jelenlétében megismételték a vizsgát és a kis fiú fenyesen megállta helyét. A papok nyilatkozataiból kitűnik, hogy az indusok a fiatal gyermekben látják jövődéli Messiasukat...

Női világgyalogló. A legérdekesebb világ-gyalogló kétséggel Anna Nikolovna, egy orosz tanítónő, ki nem rég fejezte be gyalogútját, melynek Peking volt a célja. Az 1909-ben elkezdett utat részint egyedül, részint az útközben hozzá csatlakozottak társaságában tette meg. A legkülönbözőbb veszedelmek, a legkellemetlenebb kalandok sem birták jökevért elrontani és kitűzött céljától eltéríteni. Útját pénz nélkül kezdte el és mégis bejárta Európát és Ázsia nyugati és egy északi részét. Most Kínára és Tibetre kerül a sor. Egy könyvet hordoz magával, a melybe mindenből, a merre csak megfordult, odaváló emberek beírták a nevüket és az aláírásuk keltét. A mint elbeszéléseiből kitűnik, a civilizált országokban mindenütt vendégszeretően fogadták és kevés ember tagadta meg tőle a segítségét. Csak az angolok, úgy Angolországban, mint a gyarmatokon, viselkedtek nagyon is ridegen.

A nők választójoga ellen. Kaliforniában a nők már szorgalmasan gyakorolják a választójogot, hatalmas befolyásra tettek ezért a törvényhozó testületekben és az «asszonyregiment» már olyan erőre kapott, hogy a nemzeti társaság manifesztumot bocsátott ki a nők választójoga ellen. Biztos adatok alapján ugyanis kiderült, hogy a kaliforniai nők a választójog felett érzett örömmámorukban rendkívül káros befolyást gyakorolnak a törvényhozásra. A legutóbbi élezzsáknak több mint 4000 törvényjavaslatot terjesztettek be és ebből összesen egyezeregszázakat el is fogadtak. Az egyik javaslat azt követelte, hogy a fegyverek munkadíja egyenlő legyen a többi munkások díjával. Egy másik javaslat szerint a nyolc éves gyermekek szülei vagy gyámjuk kísérete nélkül nem jelenhetnek meg az utcákon. Az asszonyuralom által az ország olyan súlyos pénzügyi válságba jutott, hogy a polgári egyesületek tiltakozást jelentettek be ellene a kormányánál.

Az amerikai «doktorok. Németországban egy időben úton-útfelein találkozott az ember a «dr. phil.» czímmel, a miről méltán hitette mindenki, hogy dr. philosophiaet jelent, holott tulajdonképpen az volt a valódi értelme, hogy doctor philadelphiae. Most aztán alaposan leleplezi egy Klein nevű amerikai professzor az amerikai doktorgyárakat s szinte hihetetlen dolgokat beszél el rólkik könyvében. Így például megtudjuk, hogy Chikágóban van egy intézet, a mely a büszke «Nemzeti orvosi egyetem» czímet viseli. Ez az emberbaráti intézmény semmiféle előképzettség sem kíván hallgatóitól, s a földolag, hogy a jelöltnek pénze legyen bőven. És nem is kíván olyan túlsokat. Százotven dollárért kötelezi magát az intézet, hogy három év leforgása alatt urasági inasokból, kocsisokból és kalanzokból és bármí másból, a kinek pénze van, kész orvosokat fabrikál, a kiket diplomával a zsebükben rászabadít a boldogtalan emberiségre. Közélebről megtekintve a Nemzeti orvosi egyetemet, kitűnik, hogy három sötét, rosszul megvilágított lakban

tartják az előadásokat. Az «anatómiai intézet» azelőtt teljesen volt, a chemiai laboratóriumban van pedig két lombik, egy üveg alkohol, egyéb semmi. Ez az egész. Semmiben sem különbözik ettől a többi new-yorki doktorgyárak sem. North Carolinában egy kiküldött bizottság talált olyan orvosképzőegyetemet, a hol huszonnégy éves fennállásának ideje alatt egyetlen boncolzat sem végeztek s egyetlen hallgatónak sem adtak műtöket a kezébe, hogy megpróbálja egy holttet felnyitását. Milwaukéban ugyanez a kiküldött bizottság olyan orvos-gyárat talált, a hol patológiát és bakteriológiát egyáltalán nem tanítottak. A derék igazgató azt hozta fel mentésül, hogy a szomszédos papok lebeszélék ennek a két tantárgynak az előadásától.

Kié London? Az angol belügyminiszter bevette programjába az angol szigetek földterületének arányos felosztását is az ország lakosai között. Ez a nagyfontosságú probléma még talán több disputára ad okot, mint a szuffraget kérdés. A belügyminiszter rendelkezést adott az ország területének birtoklásáról statisztikai kimutatást készítették, a mely érdekes adatokat tartalmaz a város területének hovatarozásáról. E szerint Londonnak 4.522,000 főnyi lakosa közül csak 38,000 egyén bír földterülettel. Azok, a kiknek egyetlen házhelyük van, 14,000 vannak, míg öt holdnál nagyobb területtel csak hétszázannak birtok. A vasutársaságok és a hatóságok 22 négyzetmérföldnyi területtel birtok. A magánosok közül pedig Northbrook lordnak és a Dullwich egyetemnek van a legtöbb fekvősége. A többi nagykerítésű házhelybirtokos is mind az angol főúri világhoz tartozik. Így a westminsteri herceg a 4-ik helyen van, közvetlenül utána következik a Prudenzial biztosító társaság. Az idegenek közül senki sem bír nagyobb területtel Londonban. Londonnak e területi elosztása nagyon sok szakértőt is meglepett, mert általános volt az a hiedelem, hogy a világ leghatalmasabb városának területéből többet birtokolnak a szegényebb emberek.

Az áruló keserűvíz. Egy prágai mérnök csónakon az Elbán Hamburgba utazott. A szászországi Risa városában, a hol a társaság meghiált, az uszodához erősi-tett csónakból különböző tárgyakat ellopak, köztük egy felirat nélküli palackot is. Reggel egy asszony orvost hívott megbetegedett albrőlőjébe, egy géplakatoshoz és azt mondta, hogy az ember attól betegedett meg, mert megivott egy nagy palack keserűvizet. Néhány ópiumesepp segített a betegben, de a keserűvíz hatása a munkás felé irányította a lopás gyanúját. A mikor elfogták, bevallotta tetteit, de így vélekedtek: — Nekem ugyan egy csöppet sem izlett, de ha az urak isszák, akkor mégis csak valami jó ital lehet!

Az új albán bélyegző. Az albán városokból érkező leveleken most már olyan bélyegek vannak, a melyek Albánia önállóságát jelzik. A régi török bélyegre egy kétfejú sas van nyomva, a mely azonban nem tart fegyvert a karmai közt. Ezek a felülynyomott bélyegek csak addig maradnak forgalomban, a míg elkészül az új bélyeg, a melyet már megterveztek.

Fognak a szőkék. Az angolszász faj, a szőke óriások és amazonterméti asszonyok szép faja, pusztulófelben van. Tizenkétévi alapos tanulmányozás után az angol antropológiai társaság állapította ezt meg és Anglia miniszterelnöke legutóbb jelentést kért a tanulmányok szomorú eredményeiről. A magas alak, üdepiros arc és aranyoskő haj a vidéken még gyakori, de a városokban, nem egészen száz év alatt, a szőkék száma —

mely a barnákhoz 2:5 szerint viszonylott — jelentékenyen lepadt: Glasgowban a viszonylat 1:4, Manchesterben 1:5 és Londonban csak 1:7. A barna és szőke típus közt vannak ugyan különféle árnyalatok, de a többség a barna szín felé hajlik. A fajátváltozás különös jele abban a tényben nyilvánul meg, hogy az atlétatermetű, szőke típus a gazdag városrészekben még inkább fellelőható, de a munkásnegyedekben napról-napra fogy. Az antropológiai társulat statisztikai adatai meg azt is bizonyítják, hogy a szőkek a vidéken termékenyek és hosszútélűek, de az ipari központokban a szőkek átlagos kora messze elmarad a barnák életkora mögött, azoknál kevésbé szaporak és fogékonyabbak a betegségek iránt.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kézirátot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — képességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyegyet ne küldjenek.

Kellemetlenség. Az illető vármege erre vonatkozó szabályrendeletétől függ.

Várom. A betegséget előidézett körülmények kivizsgálandók voltak. Egyébként olvassa el az 1912. XV. t. cz. 42. §-át és Hein György hadnagy-számvető urnak ezen t. cz. egyes §-ait megválaszoló ízetét. 2. Engedély nélkül nem nőülhet. 3. Nem számít.

H. I. csendőr. Az időleges nyugállományban nem kapja meg a családi pótlékot.

K. M. Igényjogosultság tekintetében a csendőr-áltisztereknek nincs kedvezményük. Csak a 12. évben kaphatja meg.

1886. Vitéjünk majd az őrparancsnok intézi el. Forduljanak ahhoz.

1879. Úgy tudjuk, hogy nem veszik vissza.

I. csendőr. 1. Olvassa el Végé Kálmán titkár urnak a folyó évben lapunkban megjelent erre vonatkozó cikkeit. 2. Tanfelügyelői engedéllyel letethi bármely iskolában, hol a további felvilágosítást is megkaphatja.

D. J. I. Szabályaink erre nem terjednek ki. 3. Nem illik. 3. Szolgálaton kívül igen, étkezés közben azonban nem. 4. Mint egy altiszternek.

B. a. Előjárói által megbírált feladatok kritizálásába nem bocsájtjuk.

Sz. S. csendőr. Türelemmel várjon sorára. Mint nőt nem veszik vissza.

N. J. csendőr. Hivatalosan kihirelték.

A. L. I. Engedély nélkül nem nőülhet. 2. Nem.

A sorsjegyekről. Harai őrmester és Podolini őrs sorsjegyei nem nyertek.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi aug. hó 26-án Bad-Ischiben kelt legfelsőbb elhatározásával: Szőcs Mihály, II. számú csendőrkerületbeli ezredesnek saját kérelmére a nyugállományba való helyezését legkegyelmesebben elrendelni és az alkalomból nevezettnek a vezérőrnagyi címzet és jelleget díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

(A nyugállományba való helyezés napja: 1913. évi október hó 1-je.)

Lakhely: Budapest.

Áthelyeztettek:

1913 október hó 1-ével:

Jenes Árpád, III. számú csendőrkerületbeli százados-pótlókeretparancsnok, a pótlókeretparancsnoki teendők alól való felmentés mellett, szárnyparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Sátoraljaújhelyre;

Nemessányi Lajos, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, balassagyarmati szakasparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Brassóba;

nemesszeghi Nemesszeghy László, III. számú csendőrkerületbeli százados-oktatótiszt, az oktatótiszt teendők alól való felmentés mellett, szárnyparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Beregszászra;

Márialaky Imre, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, temesvári szakasparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Marosvásárhelyre;

Hieronymyi Lajos, III. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, a miskolci 2. szakasz parancsnoka, szakasparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Szerencsre (saját költségén);

solymói és óvári Szilágyi Elomér, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, szerencsi szakasparancsnok, ha-

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

☎ Telefon 153-44. szám. ☎

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakberletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vételére és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Felmondandó befutókat takarékpénztári könyvekre. 1. Oly takarékbetétet után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünkben, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (a tőkeelvonásáig) 12. Oly tak. rek. betétet után, melynek a betét az I. pontban jelzett. 3. Családi időt ki nem kóti, 5% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (a tőkeelvonásáig).

Előlegét nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényre. Személyi kölcsönök el fogósnak Lezség mellett vagy elzölög biztosíték ellen be, ju. anyos kamattal mellett. Utalványok, intézvények és chequék beszedését eivallajuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és adunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

sonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Temesvárra;

Takácsy Dezső, V. számú csendőrkerületbeli hadnagy, losonczy szakaszparancsnok, szakaszparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Husztra (butorkárpótlás nem illetékes);

verbói Szilva Dénes, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, huszti szakaszparancsnok, szakaszparancsnoki minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Losoncra;

Riesz György, V. számú csendőrkerületbeli hadnagy, mint a 2-ik szakasz ideiglenes parancsnoka a III. számú csendőrkerülethez: Miskolcra;

Juhász Ferenc, III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Kézdivásárhelyre;

etédi Simon Balázs, VII. számú csendőrkerületbeli százados, sepsiszentgyörgyi szárnyparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Petrószénybe;

Herold Gyula, I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, segesvári szakaszparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Sepsiszentgyörgyre;

Barcsay Árpád, I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, fordai szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Segesvárra;

Martin Imre, II. számú csendőrkerületbeli hadnagy, buziasfürdői szakaszparancsnok, hasonló minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Tordára;

Fliesz György, I. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, dicsőszentmártoni szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Buziasfürdőre (butorkárpótlás nem illetékes);

Ertl Olivér, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Dicsőszentmártonba;

Vince Albert, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, mohácsi szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Pécsre;

Császár István, III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Mohácsra;

Grósz Rezső, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, tölgyesi szakaszparancsnok, hasonló minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Balazsfalvára;

Mazoly Béla, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Tölgyesre;

Schönherr Károly, VIII. számú csendőrkerületbeli százados, belényesi szárnyparancsnok, a kiküldített törzstiszt mellé aegédítási minőségben, a VII. számú csendőrkerülethez: Nagyszébenbe;

Kolba Oszkár, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, orsovai szakaszparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez: Belényesre;

Tihanyi Ferenc, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, gyergyószentmiklósi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Orsovára (butorkárpótlás nem illetékes);

Perényi Géza, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Gyergyószentmiklósrá;

besenyei László Béla, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy-oktatótiszt, az oktatótisztai teendők alól való felmentés mellett, ugyanazon csendőrkerületnél szakaszparancsnoki minőségben: Keszthelyre;

Rohonczy Imre, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy, körmendi szakaszparancsnok, ugyanazon minőségben a III. számú csendőrkerülethez: Zomborba;

Krisztinkovics István, III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, zombori szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Szabadkára (saját költségén);

Szepessy Árpád, II. számú csendőrkerületbeli hadnagy, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Rozsnyóra;

Szép Géza, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy-oktatótiszt, az oktatótisztai teendők alól való felmentés mellett, szakaszparancsnoki minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Körmendre;

Kriecfalussy Jenő, IV. számú csendőrkerületbeli százados, máramarosszigeti szárnyparancsnok, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez: Nyíregyházára (saját költségén);

Zelkó Henrik, VIII. számú csendőrkerületbeli százados, nyíregyházi szárnyparancsnok, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Máramarosszigetre (saját költségén).

Okirattal megdicséretett:

A m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Hesdeczán Jakab csendőr, egy a Küküllő folyóba esett gyermeknek a vízbeulástól saját élete kockáztatásával történt megmentése alkalmával tanúsított bátor és elszánt magatartásáért.

Előléptettek:

1913 szeptember hó 16-ával:

a m. kir. VII. számú csendőrkerületi állományában:
örsvetelő cz. őrmesterekké;

Ruzicska Márton, Danka András, Péter József, Gálfi Tamás és Portik József csendőr cz. őrmesterek.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi állományában:
Gróza Traján csendőr, 1913 szeptember 16-án;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Hilák Ferencz csendőr cz. őrmester, 1913 szeptember 15-én;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Herman István csendőr czimzetes őrmester, 1913 aug. 19-én, Lázár Ferencz csendőr cz. őrmester, 1913 augusztus 30-án és Kegyes Gábor őrsvezető cz. őrmester, 1913 szeptember 25-én; végül:

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Gulyás József őrsvezető cz. őrmester, 1913 szeptember 5-én.

Érempőtíj folyósítása.

Lampert Lajos, V. számú csendőrkerületbeli őrmester részére, a neki adományozott I. osztályu ezüst vitézségi érem után illetékes napi 30 fillerből álló érempőtíj, a honvédelmi miniszter ur 1913 évi 13462/16. számú engedélye alapján, 1913 augusztus 26-ától kezdődőleg folyósítottat.

Jelvénypőtíj.

Bakos Ferencz, V. számú csendőrkerületbeli járásőrmester részére, a koronás ezüst érdemkereszt után illetékes napi 32 fillerből álló jelvénypőtíj, a honvédelmi miniszter ur 1913. évi 77,257/16. számú engedélye alapján, 1913 szeptember 1-étől kezdődőleg folyósítottat.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Kertész Antal és Benedek József csendőrök 3—3 drb., Máté Kálmán járásőrmester és Molnár György őrsvezető cz. őrmester 2—2 drb. 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettek.

Járőrvezetői jelvényvel elláttattak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Novák Ferencz, Száva Simon, Vajda Miklós és Sándor Péter csendőrök.

Névváltoztatások.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Cosocáriu Haralompius őrsvezető cz. őrmester, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 148,588/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknévét «Kolozsvári»-ra változtatta.

Bulyovics Gergely csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 36,967/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknévét «Berényi»-re változtatta.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Mladoniczky Gyula próbaesendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 132,204/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknévét «Miklósi»-ra változtatta.

Billege Pál csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 125,318/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknévét «Baranyi»-ra változtatta.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Homocsa András csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 132,203/VI—a. számú engedélye alapján, vezetéknévét «Kányádi»-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Gergely Ferencz csendőr, Moldvai Borbálával, 1913 augusztus 25-én, Alsódetrehemben.
Bartha György csendőr, Bornemissa Ilonával, 1913 augusztus 14-én, Magyarszentbenedeken.

Csendőrségi kalapborítók á 1 kor. 50 fill.
Íróasztalra dobozok á 6 kor. **Íróasztalra rekesz-fedőlapok** 60 és 80 fillér.

Mind Ezeket előírás szerinti méretek szerint és alkalmanként megfelelő kök préselt papírral bevonva — szögletesi könyvek, melyek hírtáblából beremtre küldhetők címre és utján csak bérmentre küldöm vissza is — legjobban és szépen bekötöttnek, továbbá mindenféle könyvkötő munkát és bármily alakú dobozokat is külön méretek szerint elismert jó és szép kivitelben, olcsó árakon ajánl.

Makó Károly könyvkötő és **Brassó**, 20 K-án felül megrendelések portmentesek.

FOGAK

ség teljes bízalmát sikerült elnyernie. «Patents» snájpedite nélküli fogszorok és egyes fogak. Csapos fogak. 22 kar. aranykoronák. Foghúzás fájdalommentesen 2 K. Fogtömés arany, platina, ezüst és csementel 4 K-tól. Fogtisztítás hófehérre 2 K. Az italom készített fogak szonnal megszokhatók, rágsára kitűnően alkalmasak. Szagot nem kapnak. Tíz évi irásbeli jóttalás.

A t. csendőrségnek külön megállapított rendkívül olcsó irak (Térfon: József 41—16.

A kinek műfogra, foghúzásra, vagy fogtömésre van szüksége, az forduljon bizalommal lenti című fogműterembe, mely 10 éves fennállásával jó hírnevet szerzett és a külföldi fogszorok és egyes fogak. Csapos fogak. 22 kar. aranykoronák. Foghúzás fájdalommentesen 2 K. Fogtömés arany, platina, ezüst és csementel 4 K-tól. Fogtisztítás hófehérre 2 K. Az italom készített fogak szonnal megszokhatók, rágsára kitűnően alkalmasak. Szagot nem kapnak. Tíz évi irásbeli jóttalás.

FENYVESI JENŐ
ÁLL. VIZSGAZOTT FOGTECHNIKUS FOGTECHNIKAI MŰTERME
Budapest, VII., Thököly-út 22. I. em.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Könyvnyomda, könyv-, papír- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

Az újonnan rendszeresített VI., X. és XX. éves kereszték I-rendű aranyozott minőségben a hozzávaló szalagokkal és sávokkal, nemkülönbén az új emlékkereszt és szalag raktárunkon kapható.

VII. ÉVFOLYAM.

1913. 41. szám.

Budapest, október 12.

MEGJELNIK MINDEN VASARNAP.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre -- 12 korona

Félévre ---- 6 korona

Negyedévre -- 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4 sz.

A csendőr-altsízt magánéletének ismertetése.

(A csendőr-altsízt szolgálata és magánélete: ezimű műböt.)

Írta: Preszly Lóránd csendőrfőhadnagy.

Az illetékekkel való beérés.

A csendőr altsízt szeme előtt — mint elérendő cél — lebegtetni, hogy *életviszonyai közé magát mindig helyesen tudja beilleszteni.*

Jövedelme eléggé biztosítja számára a nyugodt és biztos megélhetést. Igaz, hogy túlbőven nincsen mérve, de az is igaz, hogy azzal gond- és aggodalom nélkül megélhet.

«A létért való küzdelemben a jellem nemesedik — olvasom egy katonai munkában — de ezen küzdelem veszélyt rejt magában, ha a küzdő nincs vasakarattal telve.» Azt akarja az író e szavakkal kifejezni, hogy a könnyelműség veszélyt rejt magában és nagyon szükségesség egy katonának a kiadásait oly módon szabályozni, hogy pénzügyi egyensúlya soha meg ne bilencsen.

A ki többet ad ki, mint a mennyi fizetése van, az a keserűségnek, a kínzó aggodalomnak bőséges forrását nyitja meg könnyelműségével és sokszor egész jövőjét, előrehaladását teszi kockára.

Ahhoz, hogy illetekeinkkel mindenkor beérni képesek legyünk, nem kell más, mint erkölcsi erő. Tudjunk férfisan küzdeni a csábítások ördöge ellen!

Ezt egy csendőr altsízt könnyen megteheti. A barátságos meleg otthona meg van az őrsön; ott bajtársai körében szeretettel és békén megélhet. Oda nem hallatszik be a külvilág zaja, a megélhetésért, a kenyerért küzdők lármája, tülekedése; a laktanya, mint egy csendes tűzhely megóvja, megvédi az altsízt a külvilág ezer csábítása és ezer veszélye ellen.

A takarékoság szüksége.

A takarékoság a megbízhatóság jele és bizonyítéka. De szükség is van arra. A ki a jövőjével csak egy kevéssé is törődik, az — minden különösebb bizonyítás nélkül is — belátja azt, hogy arra, hogy minden altsíztnek pár 100 korona megtakarított pénze legyen, feltétlenül szüksége van.

Nem kell azért zsugorinak vagy fősvénynek lenni, de

nem is von meg magától senki semmit azzal, ha már szolgálata kezdetétől legalább öt-hat koronát havonta félre tesz. Könnyű kiszámítani, hogy ez pl. 10 év alatt 6—700 korona megtakarítást jelent.

Betegség, más pályára való átlépés, nősülés stb. olyan esetek, a mikor nagyon reá van utalva az altsízt arra, hogy egy megtakarított tőkéhez nyuljon és bizony költséresen fájó, ha idegen pénzre vagy úszorára szorul.

Az adósságinálás veszedelme.

Az adósságinálás nem vezet jóra. A vállalt kötelezettségnek rendszerint nehéz megfelelni. Ez nagyon lehangolóan hat a kedélyre és a munkakedvre, épen azért kárhózatot is.

Különösen a legénységi egyéneknél tapasztalható, hogy szeretnek részletfizetésekre vásárolgatni és rendszerint olyan dolgot is, a melyekre egyáltalán semmi szükségük nincs. Pedig a ki ebbe egyszer belekóstolt, az nagyon jól tudja, hogy mily keserves havonta azt a pár koronát is kiadogatni és egy ilyen teherrel egyszer végleg megszabadulni.

Nem állítom, hogy egy altsízt nincsen nélkülözésnek kitéve. Igaz, hogy egyesek a polgári életben hetenként többet kerestek, mint a havi zsoldjuk, de ezzel szemben soha sem szabad figyelmen kívül hagyni azokat az előnyöket sem, melyeket testületünk nyújt (pl. lakás, rubázat, olesó élelmezés és ellátás, nyugdíj stb.).

A rendes életmód szabálya mindenkitől megköveteli, hogy annál takarékosabban éljen, minél kevesebb jövedelemmel rendelkezik és mindenki addig nyújtózkodjék, a meddig anyagi viszonyai engedik. Annal pedig binsz undorítóbb létvány, mikor azokat halljuk egy annuszakodni a megélhetés nehézségeire, a kik gummitalpu cipőkben fészeglegnek, otthon pedig a szülői háznál meg a legszükségesebb is alig került fel az asztalra.

Szegénynek lenni, szűkös anyagi viszonyok között élni, nem szűgyen. Minden altsízt arra legyen büszke, ha illetekeivel beéri, sőt takarított is képes.

Míg az adósságinálás a teljes elzűlléshez vezet, a takarékoság, az illetekekkel való bőles beérés, az egyszerű, mértékletes élet, ezek képezik a testi és lelki egyensúly és a jóegesség alapkövét.

Azért ajánlható, hogy mindig helyes mértékkel állapítsanak az meg, hogy mit engedhetünk meg magunknak és mit nem. És ebben nemesak önmagunkkal, de

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

es. és kit. udvari és hadsereg szállít. a Rákóczi Törz. te. felállításja. Budapest, II. Lánchíd utca 5. — Gyára: Ónód utca 3. — Resti hangszerek javi.

a hozzán tartozókkal szemben is kérelhetlenül következetesek és szigorúnak legyűnk.

A szükségletek pontos beosztása.

Az altsízt szigorú kötelességét képezzé a kiadásainak és szükségleteinek pontos meghatározása. A legapróbb részlet kiadásait is jegyezgesse, hogy a veszélyeket — a melyeket a túl kiadások magukban rejtnek — elkerülhesse.

Hogy törtenjen egy ilyen számadás vezetés? Vegyen például a nőtlen altsízt magának egy kis jegyzék-könyvecskét a minden oldalon új hóról kezdje a számadást pl. ilyképen:

191... év január hó 1-én zsold	84 K 94 fill.
szolgálati pótdíj	16 * 98 *
191... év november havi vezénylési pótdíj	12 * — *
összesen	113 K 92 fill.
mult hóról megtakarítás	7 * — *
Ebből összesen	120 K 92 fill.
gazdálkodásba étkezésért a 1 K 20 fill.	37 * 20 *
ruha, lábbeli készítés, javítás stb.	10 * — *
dohányra	4 * — *
mosásra	2 * — *
apróbb tételek a napi kiadásokra	
a hó folyamán átlag	30 * — *
összesen	83 K 20 fill.
191... év január hó 31-én marad	37 * 72 *
ebből takarékbá félre	10 * — *
a jövő havi átvitel	27 * 72 *

Ezt a számadást természetesen — csak általában — példaképen állítottam össze, de fényesen kivilágít belőle az, hogy könnyűszerrel lehet beosztani a havi kiadásokat úgy, hogy igen szép megtakarítást lehet az év végével is felmutatni, de természetesen csak mértékletes és rendes életmód mellett.

A dohányzásban, a bor és a sör ivásban legyen mértékletes minden altsízt.

Senki se tiltsa, hogy valaki szabad idejében egy-két pohár szeszes italt ne igyék, ez a szervezetre sem bír károsabb hatással; bár éppen erre vonatkozólag bölcseken jegyezte meg egy kiváló orvos, hogy a míg jó ivóvíz áll az ember rendelkezésére, addig szeszes italra nincs szüksége, mert a szeszes ital csupán élvezet, míg a víz az életszükséglet.

A szeszes italokban való mértékletlenség romlásba viszi az egészséget, megrontja a munkakedvet, csökkenti a munkaképességet és megbillenti a vagyoni egyensúlyt is. Ittas fővel sok boldond csinál az ember — így mondja a magyar példaszó, de tény, hogy sok kellemetlenséget is elkövettek már ittas emberek, a miből elsősorban rendszerint önmaguknak szereztek bajt.

Eltéktelve attól, hogy az iszákosság az altsíztet a

szolgálatra képtelenné teszi, neki már azért is kell óvakodni attól, mert ittas állapotban könnyen hajlik a kibágások elkövetésére az ember, ezt pedig éppen testületünkön — a hol a teljes józanság egyik legfőbb követelmény — a legszigorúbban üldözik és büntetik.

A kártyázás sem vezet jóra. Befeléd rontja a fegyelmet és a bajtársasságot, kifeléd pedig szegényíti az altsíztet. Azért is kerülendő, mert az altsíztnek nincsen olyan pénze, a mit kártyára fel lehetne tenni. A mi zsoldot kap, arra magának is szüksége van, így a legkisebb veszteség is keservesen érinti; a nyert pénzen pedig — mint szokták mondani — nincsen áldás. Ha veszít, akkor az elveszett pénzt kívánja visszanyerni, ez legtöbbször nem sikerül s akkor az ideges pénzvágtyól gyötört játékos kétségbeesésével meg nem engedett eszközököz is képes nyulni, a mi a biztos végromlásba dönti. Nem ritka eset, hogy derek, jóra való emberek szorult helyzetben idegen pénzeket nyultak, megbízhatóságukat, állásukat és becsületüket veszítették el s nem ritkán öngyilkosság fejezte be az ilyen rosszszul indult életet.

A társaság keresése és megválogatása.

Ne legyen egy altsízt sem elbizakodott, ne higgye azt, hogy pl. egy diplomás emberre nézve nélkülözhetlen az ő személye, ellenkezőleg mindig kitüntetésnek tekintse azt, hogy ha egyébként is kifogástalan jellemű ilyen egyének megtisztelik őt a társaságukban.

Ne legyen egy altsízt sem toladó és túlkövetelő, mert ezzel nagyon ellenszenvéssé teheti magát, a mi sokszor a szolgálat hátrányára is van.

Ne érintkezzen az altsízt kétés hírű emberekkel és nagyon megfontolt legyen abban a tekintetben, hogy ilyenekkel nyilvános helyen megjelenjen.

Kétés hírű nőszemélyekkel való ismeretségtől is óva intek. Ezek csak rossz utra térítik, anyagilag kiszakmányolják, testileg tönkre teszik, erkölcesikben pedig meglajizják a férfiakat. Ezek a számalomra méltó perditák valóságos rossz szellemle főleg az ifjabb férfiaknak, kiktől — mint ragályosbetegségben szenvedőktől — tartsa távol magát, ha teljes erejében megfertőzötlenül akar maradni. Anyagi érdek nélkül ezek az erkölctelen nő viszonyok szövésébe nem mennek bele, de kárörvendve, gonosz lélekkel igyekeznek másokat is magukkal rántani az erkölctelenség piszkos és szennyes mocsarába. A felművelt embereket valóssággal körülrajzzák a hűtes hírű nők, kibaszálják jóhiszeműségüket és lehetetlenné teszik előrehaladásukat. Valóssággal alernyesztik, mint a száraz, tikkasztó meleg a növényt.

Fájdalom, e tekintetben éppen a mi altsíztj karunknál is sok panaszolni való akad s a mi a legzomorúbb, ilyen perditák miatt sok leszerelés történik, a minek rendes következménye egy nagyon keserű csalódás, mert ha el is veszi az ilyen nőt, nem boldog házias

Ha fáj a feje

ne tétovázzezz, hanem használd az azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást simulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Kézíti Beretvás Tamás gyógyész Kispesten. Orvosok által ajánlja. Három dobozát ingy. postai szállítással.

Tipikus gorál ház Jablonkán.

Az árvaegyei gorál nép vidékéről. — Gorál férfiak.

élet, hanem egy szerencsétlen életközösség veszi kezdetét, az asszony kevés ideig becsüli meg magát, folytatja előbbi életmódját, züllik és vízi magával a jobb sorsra érdemes férjéért és annak szerencsétlen gyermekeit.

A társaság megválogatásán kívül igen fontos az is, hogy a szórakozások helye és módja jól megválogatassék. Mindenféle vásári komédiákat, koresmákat, lebujkákat, harmadrendű kávéházakat és örömtanyákat, szóval az ilyen — állásához nem illő — helyeket kerüljenek el az aliztek. Keressenek fel inkább olyan helyeket, hol a mellett, hogy nemes szórakozásban van részük, ismereteiket is fejleszthetik, tudásukat is gyarapíthatják. Felolvasások, mozgószínházak különösen alkalmasok erre, vagy a színházak látogatása is egyike a legkellendőbb és tanulságos szórakozásnak és legkönnyebb forrásai a művelődésnek. (Folyt. köv.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A csökönyös gyilkos.

Irtá: Máthé Miklós törzserőrmester.

Följához ragadt szegény ember volt Dunavecsnén Juhász Lajos kötőrő. Szegénységénél csak vadsága és erőszakos természete volt feltünőbb. Eltompult erkölcsi érzékenél fogva, ha valami hasznot remélt belőle, még embertársá vére kiontásától se riadt vissza.

A múlt század 90-es éveiben egyszer gyilkosság büntetésének kísérlete miatt már vizsgálati fogságban is volt hosszabb ideig, de elítéltetését akkor elkerülte. S bár eléggé módjában volt akkor meggyőződni róla, hogy mily keserű a rabkoszt, mégsem rejtett vissza később egy gyilkosság elkövetésétől; természetesen abban a reményben, hogy ennek vádjá alól szintén megszabadulhat.

Ezen azonban Varga János csendőr alapos személyismerete és ügyes eljárása folytán rajta vesztett és el is vette borzalmas bűncelekménye méltó jutalmát.

Maga az eset a következő.

Juhász az 1899. év június havában már napokon át készült, hogy elmegy valamerre munkát vállalni, követ törni, mert az otthoni paraszti munkát egyáltalán nem kedvelte.

A hosszas fontolgatás közben végre is abban állapodott meg, hogy a fővárosba rándul fel, ott mindig van munka. Pénze azonban még annyi sem volt, a miből a vasuti költséget és a munkakeresés ideje alatti megélhetését fedezhette volna.

Mintegy pedig hitelle sem volt, pénztelensége feletti elkeseredésében elhatározta, hogy gyalog elmegy Kunszentmiklósig s bárkit is találjon utközben, ha csak pénzt sejt nála, leüti vagy leszurja és kirabolja.

Ezzel a bűnös szándékkal eltelve, június 24-én összecsomagolt batyujába rejtve kötőrő kalapácsát s magával vivén törös botját, estefelé elindult Kunszentmiklósrá.

Szándéka azonban nem sikerült, mert az egész 16 kilométernyi uton véletlenül senkivel sem találkozott.

Este kilencz óra tájban érkezett meg a kunszentmiklósi vasútállomáshoz. S miután ott sem talált egyetlen utast sem, az állomásbeli hivatalnokkal és alkalmazottakkal pedig nem mert kikötni, a váróteremben lefeküdt, elaludt s már késő éjszaka volt, midőn a főváros felé jövő vonat robogására felébredt.

Eleinte, pár pillanatra, kísértésbe jött, hogy jegy nélkül felszáll a vonatra. De észébe jutott, hogy már a legközelebbi állomásnál úgy is leszállítanak, ide-oda huzulnának, hát letett ez újabb tervéről s fogesikorgatva és káromkodva nézte a vonat továbbindulását.

Újból hatalmába kerítette előbbi szándéka, hogy valakit megöl és kirabol. Mintegy pedig az állomás környékén nem látott mást, csak egy fuvarost, a ki az éjjeli vonathoz utast hozott, ezt szemelte ki magának, azzal a furfangosan kieszelt tervvel, hogy megfogadja fuvarosnak és utközben legyilkolja, lovait és kocsiját pedig a másnap Dunapatajban tartandó országos vásárral eladja.

Néhai Turi István szalkszentmártoni lakos volt ez a fuvaros, a kinek, mire Juhász az említett terv szerint felfogadni akarta, az éjjeli vonattal érkezett Fodor János szalkszentmártoni lakos személyében már másik utasa is akadt. Mintegy pedig bizonytalan volt, hogy a később érkező vonattal is jöhetne több felejük utazó utasa, a két ajánlkózót nem is váratta tovább, hanem elindult velők Szalkszentmárton felé azzal a kikötéssel, hogy Juhász Lajost, a ki magát névleg meg nem neveztve, solti lakosnak mondta, szintén csak Szalkszentmártonig fuvarozza, mert a további idejét gazdasági munkái miatt nem áldozhatja fel.

Tassra érve, egyik nyitva talált koresmában Juhász és Fodor pálinkát ittak és egy pohárral fizettek a fuvarosnak is; majd tovább hajtottak Szalkszentmártonra, a hova megérkezve, Fodor leszállott a kocsirol és lakására ment; Juhász azonban, mivel a fuvaros lakása abban az irányban volt, a merre neki is mennie kellett, még a kocsin maradt s már ekkor, a mit még Fodor is hallott, kislelni kezdte a fuvarost, hogy a korai időre tekintettel legalább Dunavecsgé szállítsa el, visszajöhet még, mire a munkába kell fogni.

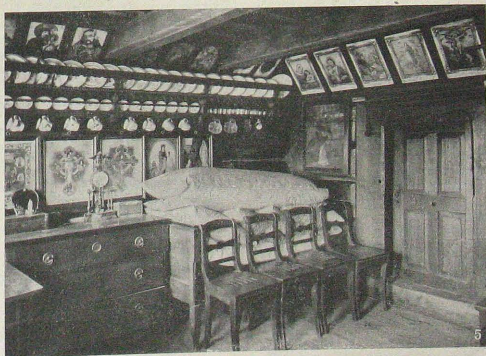
Másnap reggel a munkába menő emberek a szalkszentmártoni országút mellett, az úgynevezett Döghalmi laponon meggyilkolva, vérbefagyva találták meg Turi Istvánt. Feje szét volt roncsozva; a melle a sziv tájékán több helyen átszurva. Lovai és kocsija nem voltak sehol.

Az előjáróság értesülve a borzalmas leletről, a községi orvossal azonnal a helyszínére sietett s miután orvosi segélyre már nem volt szükség, azt meg orvos nélkül is látták, hogy gyilkosság történt, minden további fontolgatás nélkül bezállították a hullát a községbeli lakására.

A kis községben hamar hire futott a rémos esetnek.

Gorál udvar száradó tűzeggel.

Az árva megyei gorál nép vidékéről. — Egy gorál ház belseje.

S mielőtt az előjáróság az esetről szóló értesítést a dunavecsei őrsnek és az ottani kir. járásbírósnak elküldte volna, már megjelent a községházán Fodor János és bejelentette az akkor éjjeli utazásukat, valamint abbéli gyanuját is, hogy Turi Istvánt bizonyára az, az előtte névleg is ismeretlen solti lakos gyilkolta meg, a ki Kunszentmiklósról velük jött s kocsiját lovait is a hajthatta el.

Mínhogy pedig az említett ismeretlennek teljes személyleírását is tudta adni, ő vele küldték el az értesítést a dunavecsei őrsre, hogy ott is mondjon el mindent, a mit tud azon melegeben.

Az őrsparancsnok egy csendőrrel azonnal a helyszínére indult, Varga János csendőrnek pedig meghagyta, hogy társával Soltra menjenek és a Fodor János által adandó személyleírás alapján, addig is, míg segítséget kap, pihatojjon ott, az állítólag ottani lakos tettes kiléte után s ha esetleg eredményre jut, azonnal fogja el azt. S mínhogy akkor még Solton őrs nem volt, az előjáróság segítségét vegye igénybe a nyomozáshoz.

Varga János csendőr mielőtt elindult volna, alapos kikérdezés alá fogta a még mindig náluk volt Fodor Jánost a gyanúsított tettes viselkedése és személyazonosságára iránt. S miután ez a kereszmban történt pálinkázás alatt alaposan megfigyelhette utítását, teljesen részletes leírást adott annak személyéről, megjegyezvén, hogy a szégyenesen öltözött, vékony, sovány arcú, hegyes állu, szőke haju és bajszu utasnál a botján kívül csak egy tarisznya volt, a melyből a mint megfigyelte, valami kalapácsféle szerszámnak vékony mogyoró-fából készült nyele látszott ki s ebből következtetve kőtörő lehetett az illető.

Varga csendőr, a ki a már fentebb említett előbbi gyilkossági ügy óta jól ismerte Juhász Lajost s a kapott személyleírás alapján, miután ez a Juhász személyének teljesen megfelelt, mindjárt gondolta, hogy a tettes csakis ő lehetett.

Ennélfogva nem is ment egyenesen Soltra, hanem a Juhász lakását kereste fel. S miután Juhásznét megmondta, hogy férje az előző napon Budapestre elutazott, kőtörő kalapácsát is magával vitte s hogy pár filléren kívül még utiköltsége sem volt, tehát bizonyosan gyalogszerrel teszi meg az utat, ha addig utközben valahol munkát nem kap, Varga csendőr az előzmények ismerete alapján már nemcsak feltételezte, hanem teljesen bizonyosra is vette, hogy Juhász nem utazott el, hanem ő volt az egyik utas, a ki a meggyilkolt Turi kocsiján visszajött és ő volt a tettes is.

Ugyanezokor mindjárt észbe ötlött, hogy Juhász a lovakkal és kocsival csakis Dunapatajra az országos vásárra mehetett s azokat ott, bármily olcsón is, értékesíteni fogja.

Ez eset idejében még nem volt meg a kunszentmiklós—dunapataji helyierdekü vasutvonal. Arról tehát szó sem lehetett, hogy Varga csendőr és társa a jó távol eső községbe még ideje korán elérhessenek lóháton. És az

sem látszott célzavezetőnek, hogy az ottani őrsöt táviratilag értesítve, Juhászt velők elfogathassák.

Varga csendőr ennélfogva úgy határozott, hogy lovakat otthon hagyják s gyalogszerrel az országúton figyelő állást foglalnak; a vásárról jövő dunavecsei lakosoktól Juhászt után érdeklődnek s ha biztos hírt kapnak felőle, este a lakásán titokban bevárják. Mert hogy nevezett még azon éjjel a feleségét fel fogja keresni, azt teljesen bizonyosra vette.

Ugy is lett. És nem is sokáig kellett várniok, már jött egy ismerős egyén, a ki kérdésekre értesítette őket, hogy csakugyan látta Juhászt a vásárrban, két lovat és egy kocsit árlt.

Ez okból tehát, miután már este is volt, bejötték Dunavecserre és észrevétlenül Juhásznak a község szélén levő kertetlen udvarába menve, a konyhaajtóval szemben levő licium-bokorba behúzódtak és várták Juhászt.

Éjjeltájban az éppen lenyugvó hold még csekély világításánál észrevették, hogy Juhász gyalogosan közeledik a ház felé s mikor kopogtatására a felesége épen ajtót akart nyitni, hirtelen előlétek a bokrok alól s Varga csendőr a törvény nevében áll-t kiáltva, letartóztatott-nak nyilvánította nevezettet.

Ez azonban, bár rendkívül meglepődött a nem várt leleplezésre, figyelembe se vette a felszólítást, hanem abban a pillanatban megfordulva, megfutamodott a kertje hátnája felé, a merre legjobb menekülési utat remélt.

A két csendőr azonban mindenütt a sarkában volt s így látva, hogy nem menekülhet, beugrott egy istállóféle épülethe, hogy ott eltorlaszolja magát. De ez a terve sem sikerült, mert jóformán még be sem esukhatta az ajtót maga után, a járőr már ott volt s betaszítva a rozoga ajtót, megragadták s egy pillanat alatt megbilincseltek a kézzel-lábbal védekező gyilkost; botját, tarisznyáját tőle elvették s aztán a konyhaajtójában természetesen asszonyt a férjét terhelő bűncselekményről értesítve, Juhászt a községházához kísérték.

Kikérdezésére már alig volt szükség. Már utközben beismerte, hogy ő gyilkolta meg Turit, még pedig, mint e közlemény elején már említettem, tervszerűen előre megfontolt szándékkal.

A községházánál aztán elmondta a részleteket is.

Turi István ugyanis nevezett hosszas kérelmére, ama kikötés mellett, ha a kiátkozott fuvarra még három koronát ráfizet, késznek mutatkozott őt Dunavecsegi fuvarozni. Juhász ezt természetesen azonnal megígérte. Mikor aztán a már említett Dóghalmi laposhoz értek, a kőtörő-kalapácsacsal hátulról, orozva ismételten fejbeütötte a fuvarost s nehogy a kocsit összevezérze, engedte, hogy lebukjon onnan, majd tovább hajtva, megállította a kocsit és a még élve talált Turit, nehogy árulója lehessen, botja törével összeszurkálva, a már életlen hullát behuza a gabona szélébe s aztán elhajtott Dunapatajra.

A vásáron hamarosan akadt vevő és a két lovat,

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kőtszer gyáronál
telep: Boest.VII., Erzsébet-körút 50.

legújnyosanban beszereshetők összes betegápolási tárgyak, kőtszerek, fecskendők, m. kir. sz. Polgár-féle sörvőkötők, gummiaranyok, összes francia órázrok, különlegességek, stb. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve csak megadandó, mely tévesz esélyes lehet.

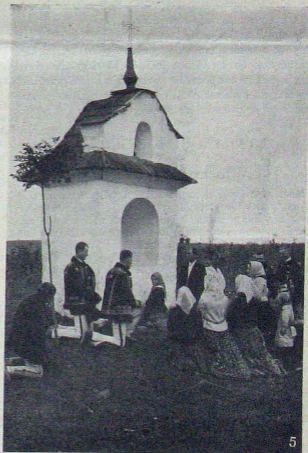
Ezen hirdetés
beszélőse esetén
10% ártárazs-
mány a Csendőrsé-
g Lapot kiadóknak.

Jablonka, falu részlete.

Gorál menyecske és kislány.

Kis kápolna előtt laugyel egyházi énekeket éneklő gorálok.

Az árvamegyei gorál nép vidékéről.

kocsit 120 koronáért eladta olyképen, hogy annak árából 60 koronát mindjárt felvette, a további 60 koronára nézve pedig abban állapodott meg a vevővel, hogy majd csak akkor küldje meg neki, ha az ezuttal feledékenységből otthon hagyott járatokat részére postán elküldi. Természetesen hamis nevet és lakcímet mondott a vevőnek.

A kapott pénzzel elég takarékosan bánt a czinikus gyilkos, mert még 52 koronát találtak meg nála. Elkérültek a kocsi és lovak is.

Igy mire a vizsgálóbíró a helyszíni- és hulla-vizsgálat végett Kalocsáról megérkezett, Varga csendőr személyismerete és ügyes intézkedése folytán az őrs a teljes eredményt jelenthette neki s egyidejűleg a tettést a bűnjelekkel együtt átadhatta. Beismerését a törvényszéki tárgyalásnál sem vonta vissza.

Életfogytig tartó fegyházat kapott a javíthatatlan ember eme előre megfontolt szándékkal végrehajtott rablógylökosságit. Varga csendőr (most már őrmester) és társa pedig, az akkor még illetékes volt elfogatási díjon felül kerületi dícsérő okiratot is kaptak a gyors, leleményes és sikeres nyomozásért.

Még csak annyit, hogy utasításaink az a része, a mely a személyismeret megszerzését és fokozott gyarapítását a csendőr egyik legfontosabb kötelességévé teszi, nem követeli ugyan meg, hogy őrkörlete minden lakosát személyesen ismerje a csendőr.

De annak szükségességét és előnyeit, hogy e követelménynek a közzártalmak és gyanus egyénekkel szemben fokozottabb mértékben kell és jó eleget tenni s hogy a csendőrnek legalább ezeket kell személyesen is ismerni: számtalan, különféle eseményeken kívül e most ismertetett szép eredmény is eléggé igazolja.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A magyar borok.

Másfél-száz évvel ezelőtt, a mikor egy Bruckmann nevű porosz tudós beutazta Magyarországot, csodálkozva írt róla, hogy annyi nálunk a bor, hogy mivel kevés a hordó hozzá, az emberek nem egyszer kénytelenek borral telt hordókat az országuóra kitenni, hogy boldog-boldogtalan őrítsen belőlük. Ugyanon említi, hogy a lakosok az akáczavirág menyénységéből következtetnek jobb vagy gyöngébb szüretre.

A régi magyar szőlőművelés emlékei bár gyér, de érdekes nyomait mutatják a tözgyökeres magyar népeleti szokásoknak. Kora tavasszal, mihelyt megkezdődött a szőlőmunka, Szepes, Sáros és Ung vármegyékből a lengyel krajánerek és maguránerek karavánjai szedelőzködtek Tokaj felé, hogy a mit nyáron át ott kerestek, télire ismét hazavigyék. A munka javarésze szakmányba ment. Mihelyt érni kezdett a szőlő, a földesuraság kirendelte az egyes szőlőterületek pásztorait. Lőrinc napján összegyűltek a suhanczok a faluházra s annak rendje szerint felesküdvé, állomásaira tértek. Mind-egyik megkapta a főlserelést: egy hatalmas kereplőt, a melyet ma kevés elkényesztetett kéz bírna fölémelni, de a régi szőlő-pásztor egész nótákat játszott ki rajta szigorú taktusban. Volt ezenfelül parittyájuk, a melylyel az ügyesebb suhancz negy-öttszáz lépésről biztosan

talált, ezért nem is volt szabad vele a földdel egyirányban, vagy lakott helyek felé előznie. A vállán puska, a kezében ujnyi vastagságra font ostor büszkélkedett a szőlő-pásztornak, s az utóbbival akkorákat tudott pattantani, hogy a fölriadt nyulak és madarak megrettenve bújtak el előle.

Tokajban legtöbbször Simon Juda napján, október 28-án kezdtek a szüretet. Ezt megelőzően Tokajban és Tályán igen népes vásárok voltak, a melyeken megjelentek a bécsi és pesti kereskedők is új czikkikkel, olcsó arany-portékákkal, melyeket húszszoroson aron varrtak a jámbor nép nyakába. De az előkelő világ masamódjai sem tartották méltóságukon alul valónak, hogy itt keressenek maguknak piacot; valódi eserekereskedés fejlett ki ilyenkor s a híres tokaji nem egyszer finom olasz szövet alakjában került vissza a tulajdonos kezébe.

Főnn a hegyen ezalatt a palir felügyelete alatt a szedők katonás rendben haladtak útjukon, hogy a gondosan kiválogatott aszuszemekből a felséges esszenziát nyerjék, a közönséges szőlőt ordinár borra tapossák, vagy a kettőt megfelelő arányban mászlással keverjék. A tokaji európai hírneve már korán szédelőg üzérkedésnek szolgált czégerül az esszenziát kivéve, a mi jobbra a bécsi Buriban fogott el, több hamisítvány jött forgalomba tokajt név alatt, mint a mennyit valaha termelt a Hegyalja. Elszázban már a XVIII. században úgynevezett szalma-bort gyártottak tokaji gyanánt, magyar szőlőnek száraz, meleg szobában, szalmán való aszalás útján.

A tokaji bor hírességét még sem a Mátyás kori történetiről, sem a II. Ulászló udvarában élt Csupianus nem ismerik. Ekkortájt a szerémi volt a borok királya, mellette a váciit és a sümeig kedvelték legjobban. Csak a török hódoltság megszűnése után lett híres a Hegyalja. Ekkor kezdtek kassai, eperjesi, bátfai és lőcsei kereskedők összevásárolni az aszút.

Sokkal régibb híre van a ruszti aszúnak. Már Mária királynő idejében sokat emlegetik, egy 1655. évi törvényezik pedig dícsérően emeli ki Ruszt kitünő borát. A budai borok közül különösen a sashegyi vörösnek volt már több száz évvel ezelőtt jó híre; főképpen a bécsi úri nép kedvelt itala volt.

KÉPEINKHEZ.

Az árvegyei goral név vidékéről.

Hazánk különféle nemzetiségű népessége között van egy kisszámú népfaj, a melyről talán éppen csekély száma miatt földrajzi könyveink sem emlékeznek meg.

A goral népfaj ez, a melynek ősei valamikor a 17. században Lengyelországból származtak át hazánkba, azzal a szent érzéssel és jó reményvel, hogy a lengyel és magyar unokatestvérek s itt nálunk bizonyára tárt karokkal való fogadtatásra találjanak.

Szerencsétlenségükre azonban nem a magyarság között valahol az elföldön, hanem fenn északon, mindjárt a Kárpát-hegység tövében, a Dunajecz völgyében kaptak helyet, mindenfelől a felvidéki tótok által körülvéve. Általában a hegyek között s mintegy 800 méter magasságban laknak. Innen kapták a goral (hegylakó) elnevezést is.

Irántunk ezért rokonszenvüket azonban ott is megtartották s azt azzal mutatták ki legjobban, hogy sze-

gényességük daczára, az alföldi városokba küldték tanulni fiaikat. Szeged, Szentes, Csongrád, Fegyverhaza és Kecskemét sok gorál gyerekeknek adott helyet és műveltséget annak idején, olyanoknak, a kik közül azóta sokan ismert, tekintélyes nevet vívtak ki maguknak a tudomány terén s oly befolyással voltak otthonhagyott rokonaikra is, hogy a körülöttük lakó tótságot minden arra irányuló igyekezetét, hogy az egész népfajt eltöltösíthassa, meg tudták hiusítani. Ugyancsak az alföldi városokban való tanulásnak a következménye, hogy Árvamegye egyes, túlnyomóan gorál lakosságú falujában nemesak magyar származásához képest magas műveltségével is meglepi a mindezeket méltán csodálkozó idegent.

Mintegy százezer főre tehető az árvamegyei Kárpátok tövében élő gorál nép, ősei szokását, viselkedését nagyobb részt megtartva. Beszédükben nagybórra eltötsötösködnek ugyan, de vannak írók, művészek, a kik állandóan ébren tartják bennük az ősi tradíciókhoz való ragaszkodást s nem engedik őket teljesen eltötsötösködni. A képek, a melyeket a jelen számunkban olvasóinknak bemutattunk, a túlnyomóan gorál lakosságú Oravka faluból való felvételek.

HIREK.

**Engedély a magyarországi munkások nyugdíjgye-
letébe való beléphetésre.** A m. kir. honvédelmi miniszter ur az 1913. évi 91,809/3. számú rendeletével megengedte, hogy a tényleges állományú honvéd (csendőőr) rangosztályba nem sorolók havidíjasok és legénységi egységnek (csendőőrök) a magyarországi munkások nyugdíjgyeletébe, mely, mint kizárólag humanitárius intézmény, a m. kir. kormány részéről évek óta rendszeres anyagi támogatásban részesül mindaddig, míg az alapszabályok 61. §-át szigorúan betartja, kivételesen a »Szolgálati szabályzat» I. rész 45. pontjának mellőzéseével, vagyis felsőbb engedély kikérése nélkül beléphessenek, illetve, hogy az oda netán előbb belépett ily egységnek a szóban forgó egyletnek továbbra is tagjai maradhassanak. Azonban a belépett honvéd (csendőőr) egységnek az egylet vezetésében semmi néven nevezendő szerepet vállalniuk nem szabad. Az alapszabályok, melyekben a vidéki fiók-pénztárak is fel vannak sorolva, a »Magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyelete» központi iródjából (Budapest, VIII., József-utca 23.) beszerezhetők. Tiszteletnek, tisztviselőnek (tiszti- és tisztjelöltnek) az egyletbe való belépés kivétel nélkül tilos, mert a tiszti állással össze nem egyeztethető, hogy oly egyletnek tagjai legyenek, amely kifejezetten munkások rokkantsága és agkori ellátás biztosítására létesült.

Változtatás a tábóri csendőőrök öltözködésében. A m. kir. honvédelmi miniszter ur 1913. évi 117,138/16. számú körrendelete szerint, a háború esetén és csapatgyakorlatok alkalmával tábóri csendőrszolgálatra bevonuló csendőrségi egységnek ezentul dolmány helyett zubbonyt fognak viselni.

Próbaszolgálat beszúntetése a »Hangya» szövetkezetnél. A m. kir. honvédelmi miniszter ur 1913. évi 121,653/16. számú rendelete szerint a »Hangya» fogvászári és értékesítő szövetkezet által létesítendő boltkezelői tanfolyam hallgatására csendőrlégénység próbaszolgálatra nem bocsátatható.

Gyilkosság bosszúból. Elek István balmazújvárosi őrsbeli csendőr cz. őrmester, másodtisztt, Jankó Mór járásőrmester, szeptember 29-én este a laktanyában, afeletti bosszujában, hogy az őt a reggeli kihallgatáson érdemszerien megdorgálták, forgópisztolyból három lövéssel életveszélyesen megsebesítette és azután öngyilkos lett. A járásőrmester szenvedett sérülései következtében, 30-án reggel meghalt. A nemtelen bosszu áldozatául esett járásőrmester halálát özvegye és három gyermeke siratja.

Kérelmek. Jung István, Bács-Bodrog megye Topolya községben állomásozó csendőr, kéri az 1912. évben vele együtt tábóri csendőrszolgálatot teljesített Gy. Szücs Lajos őrsvezető cz. őrmestert és az ott volt csendőrokat, hogy czímüket egy fontos okból kifolyólag vele közöljék. Bránya György, Királymezőn állomásozó csendőr, kéri Vele Tivadar csendőrt, hogy czímét vele közölje.

KÜLÖNFÉLÉK

Prédikáció a női divat ellen. New-Yorkban ez idő szerint egy Broughton nevű hírneves londoni lelkész prédikál, a kinek merész őszinte ségi beszédei minden alkalommal előkelő, nagy közönség hallgatja. Egy szónoklata sem kellett akkora föltűnést, mint az, a melylyel a minap a new-yorki nők divatjának túlkápasait támadta. A dollárkirálynők divatja az idén ugyanis veszedelmesen rohan vissza az őstermészet felé s a jenkai asszonyai — ha rajtuk állana — Éva anyánk viselkedését tekintenek a legelegánsabb modellnek. Ily körülmények között alig lehet csodálni, ha Broughton aya kijött a sodrából s beszéde folyamán az alább következő igékre fakadt: — Eddig úgy tudtam, hogy a nagyvilági asszonyok gyöngye oldala a divatos ruha, az elegáns toalett. Most azonban azt látom, hogy alig törődik az öltözetével s csaknem pucéron megy sétálni az utcára. Meg vagyok győződve, hogy nincs a világnak még egy olyan városa, a hol az ördög jobban érezze magát, mint New-Yorkban, mert itt az asszony még a mit magára vesz is azért ólti föl, hogy annál érdekesebbnek lássék, a mit egyáltalában nem volna szabad látni. Sejttem, hogy egyik-másik szép asszony így gondolkozik most odalent a padsorokban: Miért nem maradt ez az ember Londonban s minek jött ide, hogy a mi toalettünk miatt háborogjon. Ime a felelet hölgyeim: Az önök öltözködése, jobban mondva vetkőződése egyetlen czélt szolgál: hogy beszéljünk róla. Én engedelmeskedem az önök óhajának...

A kutyákról. Kutyavilágnak hívja a magyar ember a neki nem kedves állapotot s kutyának ez való jelzővel illeti mindazt, a mi a közönséges rosszallal is rosszabb. Mindezekből azt lehetne következtetni, hogy nálunk senkinek sincs rosszabb sorsa, mint a kutyának s egyetlen állat sem részesül olyan mostoha bánásmódban. Pedig a magyar ember ép úgy szereti a kutyáját mint a legtöbb nép, a melynek életében a kutya, mint hűséges társ, engedelmes szolgaként szerepel. A régiék közt különösen a sémi fajoknál állt a kutya nagy tiszteltetésben. Mózes könyve világosan említi, hogy az egyiptomi kutyák a zsidók kívándorlásakor nem ugattak (az alföldi kutyák legnagyobb része határozottan antiszemiták) s ezért az érdembükkert Jeruzsálemben s más helyeken közközltségen táplálták őket. A kutya nevét keresztényül is használják különösen az arabok. Szent Dávid is Kelbnek, azaz kutyának nevezte egyik fiát, ha kedveskedni skart neki. Martial római poéta egyik tanköltményét Kanizus nevű barátjának ajánlja. Mohamed egy kutyát a menyországba helyezett, azt a vezetes állatot,

a mely a rege szerint az Efezus mellett lévő barlangban háromszázkilencz évig alvó hét almost őrizte. A czinikusok, köztük a híres Diogenes, egész komolyan a kutyaokról nevezték el magukat, büszkeséggel említve azok hűségét és emberszeretét: s a dominikánusok rendjének tagjai sem egyszer állították, hogy nevük sem a rend alapítójától, Dominikánusztól ered, hanem ők valóban domini canes vagyis az úr kutyaí, a kik az eretneket főlászlássák és ugatásokkal élünk. Legjobb páratlan ragaszkodásért tisztelik a kutytát s nincs nép, mely erre vonatkozóan néhány megható adomát ne őrzött volna meg. Kellermann tábornok a sarkóvára fölvetette, hogy a hűség, mikor az emberek közül eltávozott, a kutya szivében talált otthont. Szent Innocent temetőjében egy hű kutya három éven keresztül őrizte gazdájának sírját még az 1660. évben, a mikor átkozott a kemény föld volt s a nagy hidegben a madarak is megfagytak.

A tengeri betegség okozója. Az Amerikába utazók-nak s általában a hosszabb tengeri útra indulóknak egyik legnagyobb réme a tengeri betegség. Ez a csúnya nyavaly az orvosoknak épen olyan fejtörést okoz ma is, mint azelőtt. A legújabb elmélet, a melynek alapján sikerült megállapítani, hogy a tengeri betegségét tulajdonképpen mi okozza és hogyan lehet ellene védekezni, egy német orvosi újság hasábjain örvendeztette meg a tengeri útra készülő embereket. Fischer Ernő dr. hosszabb ezikkben hívja fel az orvosi szakkörök figyelmét, hogy a tengeri betegség majdnem azonos a nervus gyomor nevű ideg mesterséges ingerlésére elkövetkező hatásokkal. Ennek az idegnek a működése mostanág kikerült az orvosok figyelmét s csak nem régen derült ki, hogy ha mesterségesen ingereljük, bémítan hat a szív működésére s a gyomor szabályszerű mozgását is nagy mértékben korlátozni igyekszik. A tengeri betegségnél felépő megsemmisítő érzés erre vezethető vissza. A német orvos véleménye szerint a hullámok egyforma himbálása következtében — ha szabálytalan a hullámjárás, annál rosszabb — a gyomor rángatózása a nyelősövet is folyton magával rántja s ettől lesz rosszul az ember. Ezért a rángatózás megakadályozása czéljából a gyomor felkötését ajánlja, a mit flannel bandázsban érhetünk el a legelőszőrűben. A rosszullét, hanyásí inger stb. ellenszerül a leghatásosabb gyógyszer: az atropin. Előkelő orvostanárak véleménye szerint dr. Fischer módszerével a tengeri betegség gyógyíthatóságának, illetőleg elkerülésének kérdését teljesen megoldotta.

A futuristák A festőművészet legújabb hőbortosai, a futuristák munkában vannak Európaszerte, s a legkülönösebb módokon akarják megkötyösögitani azokat, a kik minden bolondságot beveznek és dicsőítenek, nehogy a művészethez nem értőknak, vagy legalább is

agyalágyultaknak nevezzék őket a derék urak. Moszkvából írják az alábbi csinos dolgot. Egy M. Larionov nevű itteni festőművész, a ki a futuristák sekerétől tojja, s mint ilyen a kiabáló és ríktó színek barátja, különös ötlettel gazdagította a futuristák egyéként is meghibbant agyvelőre valló programját. Larionov úr ugyanis meg akarja honosítani, az arcz festésének divatját. Igaz, hogy ez alapjában nem volna új dolog, mert hisz a hölgyek egy jelentékeny része már évtizedek óta gyakorolja, de Larionovnak nem tetszik a festés szokásos módja, ő ríktó színeket és kiabáló ábrákat akar látni az emberi arcon. Hogy a reformot mielőbb keresztülvigye, ő maga is elül fog járnai jó példával. «A bal arcomat példán!» — jelenti ki egy lapban a merész festő — «festetlenül hagyom. Am jobb arcomra zöld kört fogok festeni, mely sárga sugarakat lövel szerte. Moszkva lakossága kénytelen lesz hozzászokni e festéshez. Legközelebb festett aroczal megyek a festészeti iskolába. Még pedig a Kurnechi-hídon fogok átmenni — de nem magam, hanem egy egész sereg festett arczú festővel fogok végigmenni a város utcáin.» — Most csak az a kérdés, hogy a moszkvai rendőrségnek van-e érzéke a humor iránt, mert ellenkező esetben ez a vándorlás a köterban, vagy a bolondok házában végződhetik.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

100. A. L. 1. Nem nőülhet. 2. A honvédegre érvényes törvények szerint.

G. B. I. Felállítás alatt áll. 2. Hosszabb szolgáltnak láthatóvá tétele.

Hóvirág. Nincs összefüggésben az igényjogosultsággal.

M. örmester. Hyen természetű vagyoni perekben nem adhatunk más tanácsot, mint azt, hogy forduljon egy jó ügyvédhez.

1873. Olvassa el az III. szab. 98. §-át.

000. N. J. Örmester úr.

J. J. I. Megkapja, ha 10 teljes szolgálati éve van. 2. Nem illetékes.

250. Szolgálattal megszakította.

Vitatkozók. 1. Igen. 2. IX. ker., Közraktár-utca 34. 3. Nem Borbély. 1. A nyugdíjtörvényről egyebet nem mondhatunk.

2. Valamelyik idősebb altisztól. 3. Nem mehet el.

Havas gyopár. Szabad. A bélyeget lapunk javára bevételtek.

Szil. Sorsjegye nem nyert.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselők kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részenyitársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153 44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletítés ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzre való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetét után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkknél, 6% (hat) betéti kamattal fizetünk. A tőkekamatadó levonásával. 2. Oly tak. r. betét után, melynek a betét az 1. pontban jelzett - meandási időt ki nem kóti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamattal fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönököt folyósítunk kezesség mellett vagy elzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattal mellett. Utalványok, intézkedések és chequek beszedését avallaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és e adunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattal megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó esendőrség felügyelője által:

Bíró János III., I. számú esendőrkerületbeli őrsvezető ez. őrmester, egy rablással párosult emberölés tettesének, igen ügyesen vezetett nyomozás során eszközölt kiderítéséért.

Boros Károly, II. számú esendőrkerületbeli járásőrmester, a közbiztonsági szolgálat terén különböző alkalmazásokban hosszú időn át kifejtett eredményes tevékenységéért.

Bedán Kálmán, II. számú esendőrkerületbeli törzsőrmester, hosszas esendőrségi szolgálata alatt úgy a közbiztonsági, mint az irodai szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységéért.

Mészáros János II., VI. számú esendőrkerületbeli őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységéért.

A m. kir. II. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Hermann György törzsőrmester, 13 évi szolgálati ideje alatt minden téren, különösen pedig mint törzsőrmester a szárny számviteli teendőinek pontos és lelkiismeretes, buzgó és körültekintő teljesítése körül kifejtett fáradhatlan tevékenységéért.

Vértesi István őrmester, szárnyirodai segéd munkásnak az irodai teendők pontos, lelkiismeretes, buzgó és körültekintő teljesítése körül kifejtett fáradhatlan tevékenységéért.

Gyukics Ferenc, Csizsér András, Pálfi Károly, Pauli József, Torma Vilmos őrsvezető ez. őrmesterek, Plesja Tivadar, Kovács József Lajos, Dancsu Miklós, Kopacz Gergely, Kovács István II. esendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó és igen eredményes tevékenységükért.

Vass Lajos I., Petőfi Mózes őrsvezető ez. őrmesterek, Szántó János, Kovács Ferenc és Pataki Dénes esendőrök ez. őrmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó és igen eredményes tevékenységéért.

Nagy Kálmán esendőr, a folyó évi márczius hó 4-én Battyányon pusztított tűzvész alkalmával egy nőnek az égő házból történt kiszabadítása, valamint a vagyonmentési munkálatok körül kifejtett tevékenységéért.

A m. kir. III. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Pargoly József és Munkácsi Gábor esendőr ez. őrmesterek, hosszas esendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor tanúsított kiválóan buzgó, igen eredményes és fáradságot nem ismerő tevé-

kenységükért, alárendeltjeiknek helyes oktatása és befolyásolásáért, nemkülönben az utóbbi időben tanúsított példás magatartásukért.

Vatai Lajos őrmester, hosszas esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor tanúsított kiválóan buzgó, igen eredményes és fáradhatlan tevékenységéért, őrsének igen jó rendben tartásáért, alárendeltjeinek célirányos befolyásolásáért és oktatásáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Nagy József, Szász György és Spitzer Adolf esendőr ez. őrmesterek, Papp András I., Mike Ferenc, Szalai Imre és Matis Miklós esendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért.

Csáki Sándor próbacsendőr, az 1913. évi márczius hó 4-én Battyányon pusztított tűzvész alkalmával egy nőnek az égő házból az ablakon át történt kiszabadítása és mert a vagyonmentés körül járőrzetetőjét határozottan támogatta.

Bába Imre, Molnár Ferenc, Lindner György és Kiss András I. őrsvezető ez. őrmesterek, Csoszor József és Pilibáth György esendőr ez. őrmesterek, Maczalka József, Schmidt György, Bakos András II., Kóta Lajos, Vigh György, Bedő Lajos és Barta Gábor esendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért.

A m. kir. III. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Kulcsár István esendőr ez. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó, eredményes és fáradhatlan tevékenységéért, alárendeltjeinek célirányos befolyásolásáért és oktatásáért, nemkülönben példás magatartásáért.

Juhász Sándor esendőr ez. őrmester, hosszas esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban mindenkor tanúsított buzgó, eredményes és fáradhatlan tevékenységéért, alárendeltjeinek helyes oktatása és befolyásolásáért, valamint példás magatartásáért.

Dénes Mihály és Kreiszl Pál esendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén hosszas esendőrségi szolgálati idejük alatt mindenkor tanúsított szorgalmukért és eredményes tevékenységükért, fiatalabb bajtársaiknak helyes befolyásolásáért és példás magaviseletükért.

Asztalos István és Kovács Imre esendőrök, hosszas esendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított buzgó, eredményes és fáradhatlan tevékenységükért.

Petri Mihály, Steiger Ferenc, Szántó István, Berán András, Vass István és Ivánko Ferenc esendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiválóan buzgó, eredményes és fáradhatlan tevékenységükért, fiatalabb

Villamos és gőserőre berendezett gyár (ábról) nem képes előadni finom és jó hangzást szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia béni hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszerrel, legyen az hegedő, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, réz- vagy hangszet, hár, stb., mint **Reményi** legjobban képes árny zseket át nem olvasni, mely nagyon és bermetre kellek **Budaörsről, Király-u. 58.** önön keltészetes díjalom. Kiváló világ minden részben nagyban és kevesen. Az összes hangszerek, fúvósok, szopránok és altszók. - Minden hangszerrel állunk. Válassz és megkapod.

bajtársaiknak helyes befolyásolásáért és oktatásáért, nemkülönben példás magatartásukért.

Vároczki Endre és Torjék Mihály csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén és az 1912—1913. évek folyamán lezajlott szerb nemzetiségi mozgalmak alatt a mozgalmak elnyomása, az államellenes eszméknek meggátálása körül kifejtett igen buzgó, eredményes és fáradhatlan tevékenységükért és őrsparancsnokuknak ezirányban való hathatós támogatásáért, fiatalabb bajtársaiknak helyes befolyásolásáért és oktatásáért, nemkülönben példás magatartásukért.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter ur folyó évi 133,263 V—b. számú rendeletével Urbán Ignáz, III. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmesternek, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységéért, 50 korona pénzzutalmat adományozott.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Bartha György csendőr, Bornemissza Ilonával, 1913 augusztus 14-én, Magyarzentbenedeken.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Dedinszki József csendőr cz. őrmester, Lányi Margit Ilonával, 1913 augusztus 28-án, Csetneken.

Horráth András csendőr, Tisza Erzsébettel, 1913 aug. 30-án, Szerencsen.

Benkő Gyula csendőr cz. őrmester, Hriez Máriaival, 1913 augusztus 30-án, Csetneken.

Horráth József IV. csendőr cz. őrmester, Bodnár Katalinnal, 1913 szeptember 10-én, Köröstarjában.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Pekala Mihály járásőr-mester, Galvony Máriaival, 1913 szeptember 26-án, Námészton.

Futák Bertalan őrsvezető cz. őrmester, Holubek Krisztina Ágnessel, 1913 szeptember 9-én, Alsószucson.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Hajdu Ferencz csendőr cz. őrmester, Veres Terézina Ágnessel, 1913 augusztus 13-án, Eszteleken.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a eszkizeredai kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a eszkizeredai kir. törvénysszék elnökéhez 1913. évi október hó 26-ig.

Egy irnoki állás a halmti kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona, esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a eszkizeredai kir. törvénysszék elnökéhez 1913. évi október hó 28-ig.

Egy hivataloszolói állás a gyulafehérvári kir. törvénysszék-nél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Szabályszerű lakpénz. Ruhák illetmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a gyulafehérvári kir. törvénysszék elnökéhez 1913. évi október hó 26-ig.

	Csendőrségi kalapborítók a 1 kor. 60 fill. Íróasztalra dobozok a 6 kor. Íróasztalra rekesz-fedőlapok 60 és 80 fillér.	
	Mind Ezeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kök préselt papírral bevonna — az előírt könyvek, melyek hivatalból birtokosoknál tartandók — megvásárolhatók.	
<p>csak birtokosoknál tartandók. — Jelenleg és az eljövendő években bekötetnek, továbbá mindenféle könyvtári munkák és bármily alakú dobozokat is külön méretek szerint előírás jóról és szép kivitelben, olcsó áron készítenek.</p> <p>Makó Károly könyvtáros és Brassó, 80 K-án felül megrendelésekért, Brassó, déli és portamentesek.</p>		

F	OGAK	A kinek műfogra, foghúzásra, vagy fogtömésre van szüksége, az forduljon bizalommal lenczizim fogműtérhez, amely 10 éves fennállásával jó hírnevet szerzett és a közönség teljes bizalmát sikerült elnyernie. Patent szappános nélküli fogszorok és egyes fogak. Csapófogak 22 kar, aranykoronák. Foghúzás fájda önmertesen 2 K. Fogtömés arany, platina, ezüst és cemenettel 4 K-tól. Fogtisztítás hófehérre 2 K. Az általam készített fogak szommal megszoríthatók, rágásra különösen alkalmasak. Szagot nem kapnak. Tíz évi írásheli próbálás.
A t. csendőrszéknek külön megállapított rendkívül olcsó irak! Te elfon: József 41—16.	FENYVESI JENŐ	
	ÁLL. VIZSGÁZOTT FOGTECHNIKUS FOGTECHNIKAI MŰTERME	
	Budapest, VII., Thököly-át 22. I. em.	

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 9. szám.

Az ujjonnan rendszeresített VI., X. és XX. éves keresztiek I-rendű aranyozott minőségben a hozzávaló szalagokkal és sávokkal, nemkülönben az új emlékkereszt és szalag raktárunkon kapható.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.